

Agravista

nr. 3-4 (287-288),
27 martie 2020

www.agravista.md CEL MAI COMPLET PORTAL AGRICOL DIN MOLDOVA

CITIȚI ÎN NUMĂRUL CURENT:

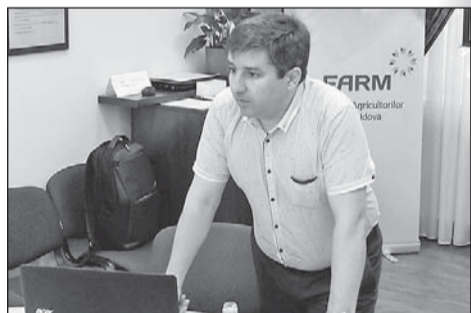
**SEMINAR DE INSTRUIRE
PENTRU LEGUMICULTORII
DE LA ORHEI**

2

**EUROPENII VOR SĂ ELIMINE
PESTICIDELE SINTETICE
PÂNĂ ÎN ANUL 2035**

5

**SECTORUL AGRICOL DIN REPUBLICA
MOLDOVA: PROVOCĂRI ȘI TENDINȚE
ÎN SITUAȚIE DE CRIZĂ**

6-7

**RECOMANDĂRILE MADRM
PENTRU ÎNTREPRINDERILE
DIN AGRICULTURĂ ȘI INDUSTRIA
AGROALIMENTARĂ**

8

**PANDEMIA DE CORONAVIRUS
CREȘTE CEREREA DE FRUCTE
ȘI LÉGUME AMBALATE**

12

RECOMANDĂRILE MADRM PENTRU ÎNTREPRINDERILE DIN AGRICULTURĂ ȘI INDUSTRIA AGROALIMENTARĂ

În contextul necesității de prevenire a răspândirii infecțiilor provocate de noul coronavirus (COVID-19) pe teritoriul Republicii Moldova, precum și dispozițiilor Comisiei Naționale pentru Situații Excepționale în vederea asigurării sănătății și securității muncii angajaților din întreprinderile agricole, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, recomandă:

Conducătorii să limiteze la nivelul gospodăriilor agricole interacțiunea directă a personalului în activitățile specifice, în vederea reducerii riscului de îmbolnăvire, cu menținerea nivelului activității curente prin:

- stabilirea unui program de lucru diferențiat;
- limitarea, pe cât posibil, a deplasărilor personalului în afara întreprinderii, cu excepția categoriilor de personal ale căror activități reclamă prezența în câmp;
- dispunerea unor măsuri de igienizare a spațiilor;
- limitarea contactului dintre angajați și deplasarea în cadrul teritoriului gospodăriei agricole doar în cazurile strict necesare;
- asigurarea cu măști de protecție și substanțe dezinfectante;
- restrângerea activităților în departamentele întreprinderii „care nu sunt indispensabile” pentru producție;
- adoptarea procedurilor de siguranță pentru evitarea contagierii, respectarea distanței de siguranță între operatori și unde aceasta nu poate fi menținută, dotarea personalului cu dispozitive corespunzătoare de protecție individuală;

- efectuarea zilnică și ori de câte ori se impune, a curățeniei în spațiile de lucru, inclusiv în habitacul tractoarelor și mașinilor agricole, cu produse specifice care să asigure protecția;

- personalul angajat să se autoprotejeze evitând contactul cu persoane diagnosticate sau cu suspiciune de infecție respiratorie cauzată de COVID-19, iar în cazul în care va avea loc o situație contrară va înștiința conducerea.

Programați declanșarea campaniei agricole de primăvară prin aprovizionarea întreprinderii/gospodăriei cu cantități necesare de motorină, semințe, îngrășăminte, alte input-uri.

Contactați furnizorii contractuali și stabiliți grafice pe ore și zile, de derulare planificată a livrărilor de input-uri necesare desfășurării campaniei agricole (semințe, îngrășăminte, motorină, etc).

Personalul angajat să respecte recomandările autorităților (socializare cu păstrarea distanței între persoane, dezinfectia mâinilor și a suprafețelor de lucru din ateliere și utilaje agricole care sunt atinse cu mâna).

Asigurați dotarea personalului angajat cu dispozitive de protecție individuală corespunzătoare, printre care salopete/cămăși, șorțuri de unică folosință, încălțăminte de purtat deasupra celei obișnuite, mănuși, măști.

Evitați contactele interpersonale apropiate inclusiv în vestiare sau în spațiile de luat masa, între angajații din sectoare diferite.

În cazul întreprinderilor cu volum mare de lucrări de sezon și care dispun de un număr crescut de personal (permanent, sezonier, zilier), se va organiza activitatea în ture, astfel încât personalul să nu se intersecteze.

Se va asigura cazarea personalului în gospodăria agricolă pentru o perioadă mai lungă de timp, cu asigurarea condițiilor de cazare și hrană pentru acesta.

Realizați planificarea lucrărilor agricole cu

prevederea unor rezerve de forță de muncă (personal de înlocuire) care poate prelua atribuțiile de la angajații care eventual sunt izolați.

Instruiți personalul angajat care se deplasează în afara gospodăriei pentru lucrări agricole mecanizate în câmp, cu privire la respectarea cu strictețe a tuturor măsurilor de prevenire și protecție transmise de autorități în acest sens.

La revenirea în întreprindere, utilizarea materialelor de dezinfectie este obligatorie.

Limitați accesul altor persoane în întreprindere, respectiv a vizitatorilor, a furnizorilor, clienților etc.

Stabiliți reguli clare de deplasare și intervenție pentru conducătorii mijloacelor de transport care intră în gospodăria agricolă pentru aprovizionare (input-uri), pentru colectarea producției, sau în ceea ce privește accesul echipelor de intervenție (apă, canal, gaze, electricitate, internet/cablu/telefonie fixă).

Instruiți personalul angajat să păstreze, pe cât posibil, o distanță de siguranță față de cei mențio-

nați și să limiteze în timp contactele cu aceștia.

Limitați coborârile șoferilor din mijloacele de transport care furnizează input-uri și verificați dotarea acestora cu dispozitive medicale pentru protecția mâinilor, nasului și gurii. În caz contrar respectați măsura de siguranță de păstrare a distanței între persoane și punerea la dispoziția acestora a soluțiilor dezinfectante pentru a se evita o eventuală contaminare.

Luați măsuri pentru transmiterea documentației de transport prin mijloace electronice.

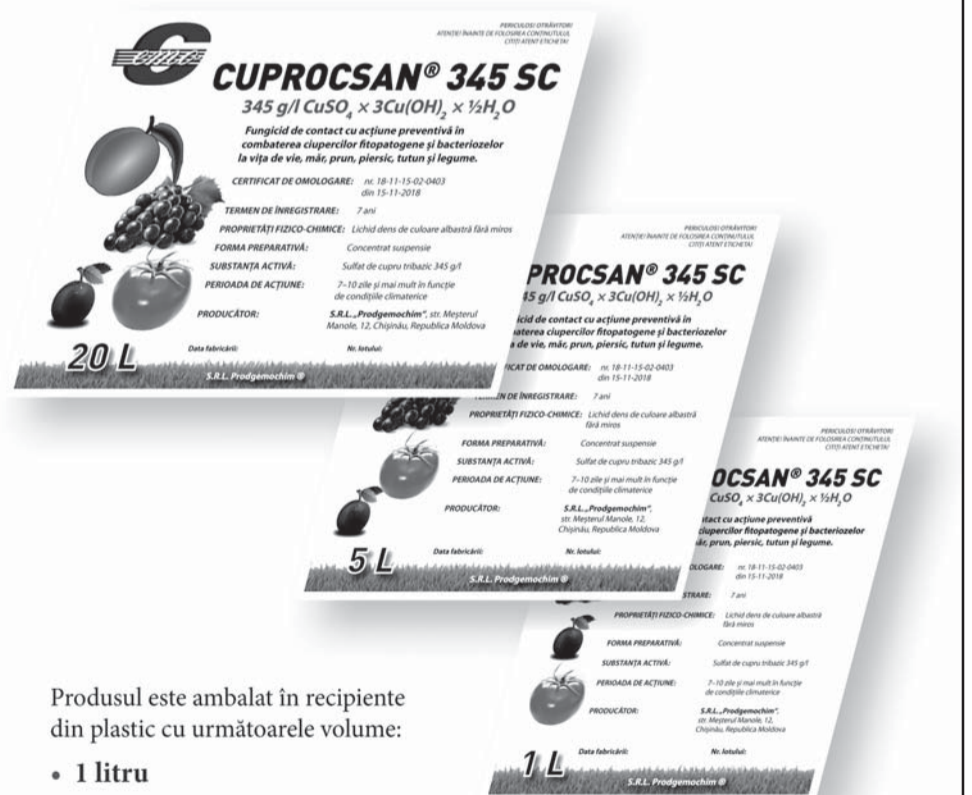
Elaborați o listă cu toate persoanele pe care trebuie să le contactați în cazul în care apar situații neprevăzute: furnizori, autorități publice locale, direcția agricolă din raion, etc.

NOTĂ: Prezentele recomandări sunt aplicabile la nivelul întreprinderilor agricole și vizează personalul angajat și desfășurarea normală a activităților specifice campaniei agricole de primăvară.

S.R.L. Prodigemochim®
Telefon de contact: 078588889

CUPROCSAN® 345 SC
345 g/l CuSO₄ × 3Cu(OH)₂ × ½H₂O

Produsul este ambalat în recipiente din plastic cu următoarele volume:

- 1 litru
- 5 litri
- 20 litri

S.R.L. Prodigemochim®

**Vă puteți abona la ziarul nostru
la toate oficiile poștale din țară → 15**

SEMINAR DE INSTRUIRE PENTRU LEGUMICULTORII DE LA ORHEI

Producători agricoli specializați în creșterea legumelor au participat la un seminar de instruire, la Orhei, grație suportului Fundației "Stichting Dorcas Aid International" din Moldova și desfășurat de către AO „OrhConsInfo” și Federația Agricoltorilor din Moldova FARM. Lucrările seminarului au debutat cu un cuvânt de salut al reprezentantului Fundației "Stichting Dorcas Aid International", Andrei Malanca, Directorul Executiv AO „OrhConsInfo”, Vera Grozavu, enunțând, ulterior, agenda, obiectivele seminarului, cât și profilul participanților la eveniment.

Potrivit agendei seminarului de instruire, expertul FARM în cultivarea legumelor ecologice, Tudor Darii, a informat auditoriul despre combaterea integrată a dăunătorilor cu metode organice, la producerea legumelor în seră, cu o descriere detaliată a pregătirii serelor pentru plantarea răsadului, identificarea dăunătorilor și metodele organice de combatere a acestora. La punctul doi al agendei, expertul FARM a continuat să-i informeze pe participanți despre creșterea cerinței în produse ecologice, un alt subiect distinct fiind dedicat susținerii de către stat a producerii ecologice, cât

și avantajele pentru tineri și femei antreprenoare.

Plus de aceasta, s-au mai discutat și rețete de îngrășământ bio pentru tomate - cum hrănim roșiile cu cenușă, drojdie sau bicarbonat. La acest subiect s-a specificat că hrănirea roșiilor este extrem de importantă, având în vedere că acest pas duce la o dezvoltare armonioasă a plantelor și, implicit, la o roadă bogată. În cazul hrănirii trebuie de știut că, în general, plantele au nevoie de cel puțin trei elemente de bază - azot, fosfor și potasiu. Pe

lângă aceste elemente, mai sunt necesare, firește, și celelalte, la fel de importante: magneziu, calciu, fier, bor, cupru, zinc, mangan etc. Lipsa sau excesul unora dintre elemente duce la un dezechilibru, care se răsfrânge nedorit asupra recoltei ulterioare.

În contextul subiectelor discutate, s-a menționat că Organizația Internațională de Luptă Biologică (O.I.L.B.) a definit combaterea biologică ca o utilizare a organismelor vii și a produselor activității lor biologice, cu scopul reglării populațiilor de

dăunători. Prin acestea se subliniază, pe o parte, utilizarea conștientă a dușmanilor naturali ai dăunătorilor, iar pe de altă parte, a produșilor activității lor metabolice cu scopul nu de a eradica, de a distruge toți dăunătorii, ci numai de a regla densitățile populațiilor acestora. Extinderea metodelor biologice de combatere a dăunătorilor este una dintre direcțiile de perspectivă a dezvoltării protecției plantelor, mai ales pentru reducerea și eliminarea fenomenelor de poluare pe care le pot produce substanțele chimice.

MINISTRUL FINANTELOR: SALARIILE ȘI PENSILE VOR FI ACHITATE INTEGRAL ȘI LA TIMP

În cadrul unei emisiuni, viceprim-ministrul Pușcuța a informat despre evoluția economiei naționale sub presiunea efectelor produse de măsurile întreprinse de autoritățile naționale, și a țărilor din regiune, pentru gestionarea situației epidemiologice. Guvernul va achita integral și la timp salariile, pensiile și restul prestațiilor sociale.

Serghei Pușcuța a anunțat despre faptul că Executivul examinează posibilitatea de a scurta termenul de achitare a prestațiilor sociale și de oferi sporuri salariale persoanelor implicate direct în combaterea epidemiei COVID-19.

Vicepremierul a comunicat că specialiștii Minis-

terului Finanțelor lucrează la elaborarea proiectului de lege pentru rectificarea bugetului de stat pentru anul 2020, care va reflecta evoluția reală a economiei în contextul pandemiei COVID-19 și costul acțiunilor de combatere: „Obiectivele noastre sunt susținerea persoanelor care necesită tratament cât și a persoanelor care au suferit de efectele restricțiilor impuse asupra activităților economice. Vom susține mediul de afaceri. Vom impune un regim de austeritate în finanțarea cheltuielilor bugetare pentru întreținerea autorităților publice”.

Viceprim-ministrul Pușcuța a vorbit despre măsurile urgente pentru susținerea mediului de afaceri, aprobate în cadrul ședinței Comisiei pentru

Situații Excepționale din 23 martie 2020 și a menționat că săptămâna viitoare, Guvernul va veni cu un alt pachet de măsuri care prevede mai multe acțiuni cu impact financiar, care vor susține mediul de afaceri în parcursurile perioadei de criză.

„Susținem eforturile agenților economici care continuă să-și întrețină angajații cu toate că volumul de servicii pe care le prestează a fost diminuat semnificativ. Vom face tot posibilul pentru a realiza investițiile în infrastructură bugetate. Vom susține paralel sfera socială și sectorul real al economiei”, a menționat Pușcuța.

Fondul de intervenție al Guvernului va fi majorat cu circa 150 milioane de lei.

Federația Agricoltorilor din Moldova FARM
Bd. Ștefan cel Mare 123V
MD - 2004, Chișinău, Moldova
Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației Agricoltorilor:

Cantemir (273) 2 28 53	Nisporeni (264) 2 38 57
Drochia (252) 2 70 32	Orhei (235) 2 49 55
Edineț (246) 2 43 84	Râșcani (256) 2 45 84
Fălești (259) 2 29 51	Ungheni (236) 2 34 55
Hâncești (269) 2 34 08	Cahul (299) 2 14 13

VESTE BUNĂ PENTRU MOLDOVENII, REVENIȚI DE PESTE HOTARE. GUVERNUL VA SUBVENȚIONA AFACERILE ACESTORA ÎN AGRICULTURĂ

Statul va susține moldovenii care revin în țară, pentru ca să-și inițieze o afacere în agricultură. Premierul Ion Chicu a propus, în cadrul ședinței de Guvern, să fie creată o linie separată de creditare în Fondul de subvenționare în agricultură pentru persoanele din diasporă care au revenit acasă.

„Ei să poată activa mijloace financiare din Fondul de subvenționare, pentru a deschide afaceri în agricultură, iar statul să-i susțină în această etapă dificilă”, a declarat premierul Ion Chicu.

Premierul a dat indicații și ministrului Finanțelor să includă aceste propuneri în proiectul de rectificarea a bugetului de stat.

„Luni vom anunța despre ce este vorba. Vom majora Fondul de subvenționare în agricultură pentru susținerea cetățenilor noștri care revin de peste hotare”, a spus premierul.

Ministrul Agriculturii, Ion Perju, a specificat că această inițiativă este

asteptată de societate, iar ministerul deja identifică posibilități de a susține aceste persoane.

„Ei deja pot să aplice, dar vom facilita și mai mult posibilitatea de subvenționare”, a spus Perju.

În anul 2020, din Fondul Național pentru Dezvoltarea Agriculturii și Mediului Rural va fi oferit aproape un miliard de lei pentru subvenționarea investițiilor în agricultură.

PÂNĂ LA 1 IUNIE SE INSTITUIE MORATORIU ASUPRA CONTROLULUI DE STAT A ACTIVITĂȚII AGENȚILOR ECONOMICI

Până la 1 iunie, se instituie moratoriu asupra controlului de stat a activității agenților economici, excepție fac cazurile controlului modului de formare a prețurilor. Decizia a fost luată de Comisia pentru Situații Excepționale în condițiile instituirii în țară a stării de urgență.

Potrivit deciziei, moratoriul nu se va aplica în cazurile controlului modului de formare și aplicare a prețurilor. În partea ce ține de controlul vamal, moratoriul se va aplica doar asupra controalelor ulterioare efectuate de către organele vamale.

Moratoriul asupra posturilor fiscale care se creează de către organele fiscale se aplică până la 1 iunie 2020, cu posibilitatea prelungirii termenului acestuia.

Moratoriul nu se va aplica:

- la cererea persoanelor fizice și juridice privind liberarea/prelungirea licențelor;
- la cererea consumatorilor;
- în limita strict necesară pentru concretizarea cuantumului creanțelor statului, în cadrul procesului de insolvență sau de lichidare a persoanelor fizice sau juridice care desfășoară activitate de întreprinzător;

- în legătură cu restituirea impozitelor, taxelor și altor plăți de la bugetul public național;
- dar și în cadrul altor aspecte.

Totodată, s-a decis extinderea termenului pentru declararea și achitarea impozitului pe venit pentru 2019.

Astfel, potrivit dispoziției, declararea și achitarea impozitului pe venit pentru 2019 de către persoanele fizice (cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini și apatrizi, inclusiv membri ai societăților și acționari ai fondurilor de investiții) se va efectua până la 29 mai 2020, ci

nu până la 30 aprilie, așa cum era până în prezent.

Totodată, potrivit autorităților, în contextul actual, achitarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător în rate pentru primul trimestru al anului 2020 se va efectua până la data de 25 iunie 2020. Declararea și achitarea impozitului pe venit, impozitului pe bunuri imobiliare, impozitului funciar și taxele locale pentru anul 2019 de către întreprinzătorii individuali sau gospodăriile țărănești al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul întregii perioade fiscale nu depășește 3 unități și care nu sunt înregistrați ca plătitori de TVA,

dar și declararea impozitului pe venit din activitatea operațională pe anul 2019 de către agenții economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii prevăzuți în Capitolului 71 titlul II din Codului fiscal nr.1163/1997, se va efectua până la 25 aprilie 2020.

Menționăm că, în contextul minimizării riscului răspândirii infecției cu coronavirus (COVID-19), Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a aprobat un șir de decizii, inclusiv măsuri menite să susțină mediul de afaceri în depășirea efectelor economice generate de evoluția situației epidemiologice.

PRODUCĂTORII DE VIN DIN ȚARĂ - GRAV AFECTAȚI. VÂNZĂRILE S-AU REDUS CU PÂNĂ LA 80%

Impactul pandemiei asupra sectorului vitivinicol este deja simțit de producătorii de vin din țară. Pe lângă scăderea bruscă a vânzărilor pe piața locală, exporturile de asemenea vor fi afectate.

Unii producători au pierdut aproape 80% din vânzări, iar multe piețe de desfacere nu mai sunt accesibile.

„Vânzările s-au redus cu circa 70-80%. Suntem în perioada achitării impozitelor pe venit, taxelor și a salariilor. Cu vânzările actuale acest lucru este imposibil. Comercializăm pe piața locală și exportăm în 10 țări. La moment, nu putem deloc exporta, iar consumul local este foarte redus”, a explicat Ion Luca, producător de vin.

„Restaurantele, unde erau vândute în mare parte vinurile noastre, au fost închise. Totodată, oamenii nu prea cumpără vin, iar exporturile au fost stopate. Au fost anulate târgurile unde am fi putut stabili parteneriate, iar vânzările s-au redus cu circa 80%”, ne-a spus Lilia Dulgher, Gitana Winery.

Potrivit Dianei Lazăr, vicedirectorul Proiectului de Competitivitate, USAID Moldova cel mai mult vor

avea de suferit producătorii mici.

„Efectele nefaste asupra industriei vitivinicole se manifestă în primul rând prin o scădere bruscă a vânzărilor pe piața locală, ceea ce lovește mai grav asupra micilor producători, care depind mai mult de piața domestică, de vânzările în HoReCa, și o stopare practic integrală a serviciilor turistice la vinăriile care oferă asemenea servicii. Pentru piața locală deja estimăm o scădere cu 50% a vânzărilor, pe toate categoriile de vinuri, dar în special cele premium”, a menționat pentru Agrobiznes Diana Lazăr.

Potrivit ei, producătorii s-au orientat rapid și încearcă să recupereze o parte din vânzări din contul livrărilor la domiciliu sau vânzărilor on-line.

În ceea ce privește exportul, livrările de vinuri continuă încă, dar se așteaptă unele deficiențe în organizarea logistică.

„Pe piețele externe, unde sunt vândute peste 83% din ce producem în Moldova, impactul nu a fost resimțit din prima, în primele două săptămâni de criză livrările au continuat. Totuși, odată cu sporirea restricțiilor de circulație în piețele țintă, precum România, Polonia,

Cehia, au parvenit deja schimbări în planurile de livrare: fie pentru că au încetinit vânzările în acele piețe, fie pentru că în unele destinații devine mai complicat de a organiza logistic livrarea, atât prin transport rutier de mărfuri dar și maritim. China, care e o piață mare pentru Vinul Moldovei, absorbind peste 12%, va arăta o recesiune în importuri. Actualmente, estimările preliminare arată că vânzările vinurilor noastre

în piețele Europene vor scădea cu circa 30-40% în perioada aprilie-septembrie, însă aceste estimări depind de durata perioadei de izolare și a măsurilor de restricție luate de state. Inevitabil, scăderea vânzărilor va rezulta în stocuri atât la importatori dar și la producătorii noștri, ceea ce ar putea cauza dificultăți dat fiind noua recoltă din toamnă”.

Totodată, multe crame au fost nevoite să reducă numărul anga-

jaților, achitându-le în continuare salariile.

„Aceste crame au nevoie de măsuri de susținere din partea statului, pentru a menține sustenabilă situația lor economică, așa cum ar fi re-echalonări de plată a taxelor și impozitelor, preluare din bugetul de stat a plăților pentru șomaj tehnic a unei părți de personal. O problemă majoră o constituie creditele active ale vinăriilor, pe care acestea trebuie să le onoreze în condițiile scăderii veniturilor”.

Pentru a estima situația afacerilor în industria vitivinicolă și impactul crizei pandemice, la inițiativa asociațiilor de producători și cu susținerea Proiectului de Competitivitate din Moldova a fost inițiat un chestionar pentru a sumariza efectele resimțite de vinării dar și a genera niște propuneri de adaptare la noua situație, inclusiv măsuri de redresare așteptate de la autorități.

„Este clar însă că piața de consum a vinului se va schimba considerabil, comportamentele consumatorilor vor fi altele și coșul de consum se va modifica de asemenea. Vinul va fi unul din primele produse afectate de aceste schimbări”, a conchis Diana Lazăr.

IGOR IVANOV, HORTICULTOR: „ÎN AGRICULTURĂ NU E DE AJUNS SĂ AI BANI, DAR TREBUIE SĂ AI CUNOȘTINȚE AMPLE DIN DIFERITE DOMENII”

Igor Ivanov este un tânăr horticultor din satul Mălăiești, raionul Orhei. Deține mai multe livezi în care crește cireșe, piersici, prune, caise, mere.

În anul 3 de facultate a fost la un stagiu în Marea Britanie, unde a studiat practica de producere în domeniul horticulturii. Experiența acumulată acolo l-a marcat și l-a determinat să-și continue activitatea în agricultură, cu mai multă încredere. S-a întors acasă și din resursele adunate a plantat prima sa livadă, una de piersici, pe o suprafață de 3 hectare. A urmat plantarea livezii de mere, apoi de cireșe.

De ce ai ales să studiezi o specialitate în domeniul agricol?

„Sunt dintr-o familie în care agricultura a fost întotdeauna la loc de cinste, părinții fiind cei care ne-au îndrăgostit de acest domeniu. Respectiv, de mic copil am crescut printre culturi, în suflul mi-a rămas dragostea față de natură. Pentru prima dată m-am gândit să-mi fac studiile în agricultură pe la vârsta de 16 ani, fiind încă elev în clasa a

Părinții ți-au susținut alegerea?

„Evident că da. Urmând aceeași profesie am putut acumula atât cunoștințe teoretice în cadrul orelor universitare, cât și practice muncind în cadrul întreprinderii agricole a căror fondatori erau părinții mei”.

Dacă te-ai întoarce în trecut, ai opta pentru altă profesie?

„Având în spate 12 ani de muncă

combina ești și mai împlinit. Practic, nu mai sunt astăzi profesii unde să nu fie aplicate tehnologiile moderne. Iar agricultura nu este o excepție”.

Cât de greu ți-a fost să te angajezi după absolvire?

„La prima vedere am crezut că nu va fi o problemă angajarea în câmpul muncii, având o bază deja bine pusă pe picioare a părinților. Însă, chiar dacă aveam o diplomă cu note de 9 și

trebuie să știe și să poată să dirijeze ambele aspecte”.

Cum a fost prima zi de muncă și cât de ușor a fost să te adaptezi?

„Prima zi de muncă a fost „cosmos”. Adaptarea a fost rapidă, deoarece fiind în epicentrul lucrului te confrunți cu provocări a căror soluții trebuie identificate rapid. Dacă reușești să părăsești zona confortului fizic și emoțional, reușești foarte rapid să te adaptezi. În agricultură este o zicală: „7 ani lucrezi pentru afacere, apoi afacerea lucrează pentru tine” și cred că anume așa și este”.

Cum crezi, de ce tot mai puțini tineri aleg o meserie în agricultură?

„Într-o variație de situații cu multe necunoscute tinerilor le este greu să ia anumite decizii. Puțini tineri aleg o meserie în agricultură în primul rând, din cauza fricii că nu vor reuși, deoarece agricultura necesită mari investiții atât de nivel economic, cât și științific. În agricultură nu este de ajuns să ai bani, dar este necesar să posezi cunoștințe ample despre creșterea plantelor, chimie, fizică. Este

cu agricultura, astfel dezvoltând-o la nivelul țării de vârf în acest domeniu. Când vom vedea câmpuri îngrijite, tehnică modernă, stabilitate în producție și realizări, atunci acest domeniu va fi atractiv. Pentru un viitor specialist în agricultură este necesar să fie încrezut în ziua de mâine. Este nevoie de dorința de a îmbrățișa această profesie. Un specialist bine instruit înseamnă succes și continuitate, iată de ce va fi și este la mare căutare, iar salariile acestora sunt cu mult peste medie”.

Ai dori ca și copiii tăi să îmbrățișeze o profesie în agricultură?

„Va fi alegerea lor. Iar dacă vor dori să fie agricultori, voi fi sigur pentru viitorul lor”.

Ce părere ai despre agricultura din Moldova?

„E bună întrebarea! Pot zice că Moldova are agricultură, dar în mare parte este doar o îndeletnicire. La nivel profesional se face mai rar. Însă, mă bucură faptul că, în ultima perioadă se vede o îmbunătățire a situației. Apar tot mai multe companii care fac agricultură performantă. Totul depinde de abilitățile profesionale ale conducătorului și echipei”.

Ce oportunități ți-a oferit locul de muncă?

„Fiind agricultor mereu ești în căutarea informației actuale, soluțiilor, oamenilor, astfel te dezvolti permanent. Totodată, participând la numeroase seminare în domeniu cunoști o mulțime de personalități cu care interacționezi. Și mai ales când vezi cum culturile răspund pozitiv la ceea ce faci, primești o satisfacție sufletească. Iar partea economică este direct proporțională cu ceea ce realizezi”.

În agricultură sunt salarii atractive?

„În companiile de succes forța de muncă calificată este mereu salarizată pe măsură”.

Planuri de viitor?

„În viitorul apropiat planific să finalizez doctoratul, iar la nivel de întreprindere – plantarea unor noi livezi intensive. Pe termen lung îmi doresc să ajung pe piețele europene cu produse autohtone”.

Care ar fi îndemnul pentru tinerii care încă nu și-au ales o specialitate?

„Indiferent de ce specialitate nu ar alege, trebuie să se dedice”.

X-a. Am participat la un seminar cu tematică agricolă, organizat într-o livadă clasică de măr. Am fost copleșit de către unul dintre profesorii care cu multă pasiune prezenta informația. În acele clipe am înțeles diferența dintre a face un lucru din auzite sau a-l face în mod științific, cunoscând toate aspectele tehnologiei de cultivare. Tot la acel seminar l-am întâlnit și pe decanul facultății de horticultură Valerian Balan, care fără să știe „a plantat” dorința de a învăța cât mai multe lucruri, iar ulterior și de a studia în cadrul Universității Agrare de Stat din Moldova”.

în agricultura din Moldova, unde am avut parte de ani cu diferite și multe provocări, neliniște, succese, pot spune cu siguranță că a fost o alegere corectă, chiar dacă în unele momente mă gândeam să las totul baltă și să plec”.

Ce îți doreai în copilărie să devii?

„Fiind pasionat de calculatoare, încă de prin clasele de liceu când studiam informatica atât cursurile de bază, cât și cele aprofundate, credeam că viitoarea profesie va fi legată de IT. Însă n-a fost să fie, pentru că în timp prioritățile se schimbă, iar când le poți

10, părinții mi-au spus că trebuie să-mi înființez propria afacere și să pornesc totul de la zero. Acest fapt m-a ajutat să devin mai hotărât, independent și a catalizat formarea ulterioară a unui profesionist în ceea ce fac, iar ulterior am moștenit și afacerea pe care o dezvoltă părinții mei”.

Care competențe ți-au fost cele mai utile?

„Inițial, m-am învățat pe propriile greșeli, după care mi-am înțeles lecția și anume că, cunoștințele sunt egal cu zero, dacă nu există o bună organizare atât a tehnologiilor de producere, cât și a personalului, iar conducătorul

o profesie grea cu provocări de ordin natural, economic, social și nu în ultimul rând, politic”.

Cine și ce ar trebui să întreprindă pentru ca specialitățile agricole să fie mai solicitate, cum ajută tinerii să înțeleagă că un specialist în agricultură va fi la mare căutare?

„Au trecut timpurile repartizărilor profesionale, este necesar de a moderniza sectorul agricol, de a-l face atractiv, atunci cred că nu vom avea probleme cu specialiștii. Într-o lume a tehnologiilor moderne este necesar de a îmbina tehnologiile

CE RISCĂ MAGAZINELE CARE MAJOREAZĂ PREȚURILE LA ALIMENTE - DECIZIA VITALĂ CE TREBUIE IMPUSĂ

Mai multe magazine din Moldova au ridicat prețurile la produsele alimentare după ce premierul Ion Chicu a anunțat închiderea tuturor piețelor din țară.

Deja de două zile lumea este indignată de faptul că, magazinele alimentare din țară au majorate prețurile la produsele de primă necesitate și nu doar. Revoltați de acest lucru, consumatorii le solicită autorităților să i-a măsuri în această situație.

Mecanism legal pentru a-i trage la răspundere pe agenții economici care profită de situația creată din

cauza pandemiei de coronavirus nu există, se mizează doar pe bunul simț și solidaritatea socială, care, din păcate lasă de dorit uneori. Avocatul Ion Dron spune că autoritățile au totuși un atu. Mai exact, odată cu declararea stării de urgență, ar putea să interzică majorarea prețurilor la produsele alimentare de către magazine.

„Sentimentul de solidaritate socială și de compasiune se cultivă în timp. Noi nu avem această cultură. Prin urmare, hotărârea care va fi luată de Parlament trebuie să conțină și dispoziții exprese și clare că în

condiții de criză, agenții economici au interdicția de a majora prețurile existente până la introducerea stării de criză. Iar mai apoi, dacă agenții economici vor avea pierderi, atunci să fie subvenționați din partea statului”, a declarat avocatul Ion Dron.

Premierul Ion Chicu a anunțat că începând cu 16 martie curent nu mai activează alte puncte de comerț decât farmaciile și magazinele alimentare. Toate restaurantele și barurile sunt închise, iar comercializarea în piețe este interzisă. Administratorii acestora vor putea doar să livreze la domiciliu produsele alimentare.

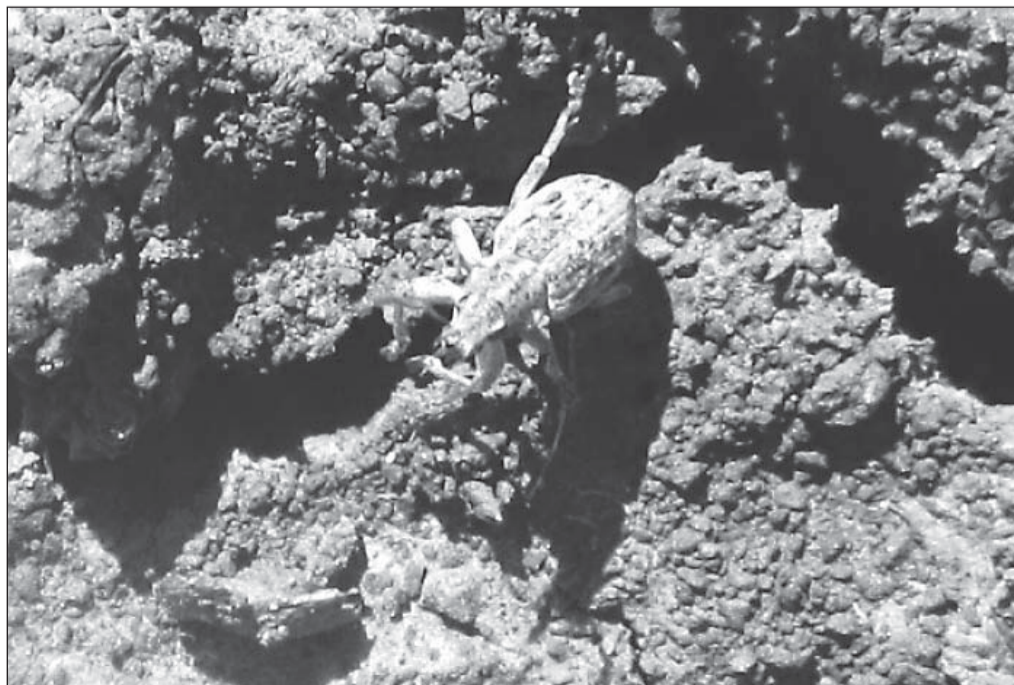
EUROPENII VOR SĂ ELIMINE PESTICIDELE SINTETICE PÂNĂ ÎN ANUL 2035

Anul trecut a fost foarte popularizată în mass-media și pe rețelele de socializare inițiativa cetățenească europeană (ICE) de eliminare a pesticidelor sintetice până în anul 2035!

Această campanie este sprijinită de 90 de organizații din 17 țări europene. Dacă se vor strânge un milion de semnături până în septembrie 2020, atunci propunerea legislativă va fi discutată în Comisia Europeană și în Parlamentul European, pentru a vedea dacă solicitările cetățenilor vor fi transpuse sau nu în normele europene.

Scopul declarat al acestei mult-media-tizate inițiative cetățenești este de a salva albinele și natura! În cuprinsul proiectului se cere eliminarea a 80 la sută dintre pesticide până în anul 2030 și restaurarea biodiversității (refacerea ecosistemelor naturale din zonele agricole, astfel încât fermele să devină un vector al recuperării biodiversității). Faptul că cetățenii europeni au inițiativă este un lucru demn de laudat, un demers democratic. Oamenii sunt îndreptățiți să aibă inițiative, fiind și contribuabili la bugetele naționale, dar și la bugetul european, plătind taxe și impozite. Dar, și aici intervine un mare DAR, ne întrebăm dacă cetățenii sunt corect informați în legătură cu acest subiect sau au acționat conform emoției de moment? Toți vrem o agricultură în care protecția plantelor să se realizeze fără pesticide de sinteză. La fel cum ne dorim un sistem medical în care oamenii să nu mai fie vindecați cu ajutorul medicamentelor de sinteză! Oare este posibil acest lucru? Oare cei 15 ani (termenul propus în această inițiativă) sunt de ajuns pentru a trece la o altă etapă de a proteja plantele, cea prin metode biologice? Încerc un răspuns aruncând o privire asupra fascinantei lumi a plantelor.

SOLUȚIILE DE PROTECȚIA PLANTELOR AU EVOLUAT ODATĂ CU AGRICULTURA

De când omul a început să cultive plantele, defrișând păduri, mediul înconjurător se tot schimbă. În literatura de specialitate se numește intervenție antropică asupra mediului înconjurător. Încă din zorii civilizației, oamenii au fost nevoiți să își protejeze culturile, atât de factorii abiotici (ploi, inundații, furtuni, grindină, foc, secetă), cât și de cei biotici (ciuperci fitopatogene, bacterii, micoplasmoze, virusuri ale plantelor, insecte

dăunătoare, acarienii fitofagi, nematozi, precum și buruieni, plante nedorite în cultură). Protecția plantelor a fost problematică încă de când oamenii au început să practice agricultura. Dacă erau pierderi de recoltă cauzate de agenții de dăunare, comunitatea putea să sufere de foame, cu toate consecințele de rigoare (dispariția oamenilor și migrația). Există multe relatări istorice despre invaziile de lăcuste, de proporții biblice, care au pustiit recoltele, din această cauză foarte mulți locuitori murind de foame, în timp ce alții au migrat spre alte zone.

Pe măsură ce s-a dezvoltat civilizația umană și populația a crescut, importanța agriculturii a devenit din ce în ce mai mare, având în vedere că mai multe guri trebuiau hrănite. Deci dezvoltarea agriculturii a implicat și necesitatea protejării culturilor. În Antichitate și în Evul Mediu, combaterea buruienilor, a bolilor sau a dăunătorilor se realiza prin metode manuale (plivit, distrugerea plantelor gazde intermediare pentru ruginile grâului, adunatul și distrusul insectelor din culturi sau din livezi etc). Aceste metode limitau într-o oarecare măsură atacul acestor agenți de dăunare, dar în condițiile unei rezerve ridicate a acestora, intervențiile

manuale erau insuficiente pentru salvarea culturilor.

COMBATERE „ȚINTITĂ” CU DOZE ȘI MAI MICI LA HECTAR

În secolul al XIX-lea s-a trecut la folosirea substanțelor minerale pentru protecția plantelor. Un exemplu este acetoarsenitul de cupru (Verde de Paris), folosit împotriva gândacului din Colorado, în SUA, începând cu anul 1865. Ulterior, protecția plantelor a trecut la o altă etapă, prin folosirea pesticidelor de sinteză (de exemplu, substanțele cloroderivate, în prima jumătate a secolului XX), care, deși aveau o eficacitate bună în combaterea dăunătorilor, prezentau un foarte mare neajuns: toxicitate foarte ridicată pentru om și pentru mediu.

Treptat, au fost descoperite alte clase de substanțe chimice pentru combaterea bolilor, buruienilor și a dăunătorilor, cu toxicitate moderată față de om și mediul înconjurător, ceea ce a însemnat că protecția plantelor a mai evoluat o treaptă. Pe măsură ce știința a evoluat și s-au descoperit noi substanțe active, cu toxicitate și mai redusă, care se pot aplica în doze și mai mici la hectar, protecția plantelor a progresat, pas cu pas. De asemenea, au evoluat foarte mult și sistemele de monitorizare a agenților de dăunare. De exemplu, au apărut capcanele automate de monitorizare a principalilor dăunători ai plantelor de cultură și din horticultură. Dezvoltarea comunicațiilor, apariția telefoa-

nelor mobile inteligente, de tip smartphone sau android, au deschis noi frontiere în domeniul protecției plantelor. În prezent, s-a ajuns la o combatere cât mai „țintită” a agenților de dăunare, față de acum 50 de ani, iar cantitatea de substanțe active la hectar este mult mai scăzută. Asta și pentru că legislația privind cantitatea de reziduuri chimice s-a tot înăsprit, tot ca urmare a presiunii opiniei publice.

Așadar, dacă ne uităm retrospectiv în urmă cu o sută de ani, vedem că mult hulita protecție a plantelor a făcut progrese considerabile. Față de acum un secol, produsele fitosanitare folosite în combaterea chimică a agenților de dăunare sunt mult mai puțin toxice pentru mediul înconjurător, remanența acestora este mult mai scăzută, iar cantitatea de substanță activă la hectar este mai mică. Ne amintim ce remanență avea DDT-ul! Sigur, este loc și de mai bine, dar aici intervine rolul cercetării.

ȘTIINȚA A FĂCUT PROGRESE ȘI PE PARTEA DE COMBATERE BIOLOGICĂ

În paralel cu combaterea chimică, s-au făcut și se fac multe cercetări privind comba-

terea biologică a agenților de dăunare. Există exemple de succes privind folosirea paraziților oofagi sau a prădătorilor pentru combaterea dăunătorilor, precum și preparatele pe bază de bacterii entomopatogene (*Beauveria bassiana* sau *Metarhizium brunneum*) în combaterea acestora. Numai că astfel de produse au un cost ridicat, iar stabilitatea lor este mai scăzută comparativ cu soluțiile chimice de sinteză. Eficacitatea combaterii biologice a agenților de dăunare este una dintre principalele provocări care trebuie rezolvată în viitorul apropiat.

PUȚINĂ HRANĂ ȘI MULT MAI SCUMPĂ

Ce presupune renunțarea la pesticidele de sinteză? În primul rând, găsirea unor alternative la fel de eficiente și la fel de accesibile, ca preț, pentru a avea o producție agricolă comparabilă cu cea actuală și, de asemenea, pentru a ține sub control rezerva agenților de dăunare, așa cum este ea ținută prin folosirea combaterii chimice cu actualele substanțe active. Care sunt consecințele dacă nu se găsesc alternative la fel de eficiente cu metodele chimice de combatere? Păi simplu, va fi mult mai puțină mâncare disponibilă pentru cetățenii europeni și mult mai scumpă!

Se pot găsi alternative la combaterea chimică, cu eficacitate comparabilă cu aceasta, la prețuri comparabile, care să asigure o producție agricolă la fel de stabilă, așa

cum este cea din zilele noastre? Răspunsul este unul afirmativ, dar pentru a ajunge la acest deziderat trebuie făcută foarte multă cercetare! De ce avem nevoie pentru a face aceste cercetări? Simplu, de mulți bani și de foarte mulți specialiști cu o înaltă calificare, în diferite domenii ale protecției plantelor (dar și cele conexe), în toate țările Uniunii Europene!

UN TERMEN REALIST?!

Tehnologia evoluează și odată cu ea evoluează și domeniul protecției plantelor. La un moment dat, protecția plantelor va mai evolua o treaptă, prin renunțarea la substanțele chimice de sinteză, dar oare termenul de 15 ani, așa cum este el prevăzut în inițiativa cetățenească europeană, este unul realist sau o mare fantezie?

Să ne uităm un pic la o națiune super-tehnologizată și robotizată, cum este cea a Japoniei. Acum vreo 15 ani, japonezii își propuseră să renunțe treptat la combaterea chimică și în circa 50 de ani, combaterea agenților de dăunare din agricultura lor să se realizeze prin alte mijloace biologice! A învățat cumva Europa să fie de trei ori mai eficientă decât Japonia?

SECTORUL AGRICOL DIN REPUBLICA MOLDOVA: PROVOCĂRI ȘI TENDINȚE ÎN SITUAȚIE DE CRIZĂ

Schimbările în țările ce au fost afectate de coronavirus, în care o bună parte din întreprinderi au fost nevoite să-și sisteze temporar activitatea și sunt supuse unor pierderi economice importante, îngrijorează și o parte din antreprenorii din țara noastră. Unele instituții și magazine și-au sistat activitatea, totodată, transportul și exportul mărfurilor în unele țări ar putea fi restricționat. Am realizat un interviu cu mai mulți producători agricoli și experți, pentru a afla cum a influențat epidemia de COVID-19 sectorul agrar al Republicii Moldova.

Domnul **Alexei Ivanov**, producător agricol, membru al Consiliului de Administrare al Federației Agricoltorilor din Moldova FARM: "Din experiența personală, pot să vă spun că nu am fost afectat,

în calitate de producător agricol, de actuala situație de criză. Se datorează faptului, în primul rând, că am contractat cele necesare din timp și, respectiv, livrările nu au întârziat. O bună parte din lucrările agricole le-am executat devansând perioadele tradiționale, pe motiv că timpul a fost mult mai cald. Totuși, ne conformăm cu strictețe recomandărilor autorităților pentru a asigura siguranța deplină angajaților, asigurându-i cu măști de protecție, mănuși, dezinfectanți etc. Aceleași rigori le respectăm și în cazul transportării muncitorilor, deoarece suntem responsabili și dorim să evităm riscurile emane de epidemia de coronavirus. Ne deranjează, totuși, alături de această năpastă, și efectele secetei, dar sperăm că lucrurile se vor schimba în bine. În această perioadă, chem toți producătorii agricoli și nu doar să fim responsabili și să acționăm concertat pentru a elimina efectele pandemiei".

Struguri de masă, vița-de-vie. Doamna **Lilia Bezer**, producător agricol, membru al Consiliului de Administrare al Federației Agricoltorilor din Moldova: "În pofida stării de urgență, am reușit să efectuăm toate lucrările necesare în vie. Pentru aceasta, deoarece am angajat și zilieri, am adoptat măsuri stricte de protecție, de la asigurarea cu măști de protecție,

mănuși sau dezinfectanți până la păstrarea obligatorie a distanței recomandate de către medici pentru persoanele implicate în activități agricole. Am făcut comandă online pentru substanțele chimice necesare prelucrării viei, nu avem probleme cu aprovizionarea cu combustibil etc. Plus de aceasta, ne bucurăm că, acum câteva zile, am reușit să comercializăm ultimele loturi de struguri de masă păstrate la frigider. Trebuie să fim optimiști, să muncim pentru a obține roade bogate și anul acesta, tuturor colegilor din FARM, dar și tuturor-tutoror, le dorim să fie sănătoși și optimiști!"

Domnul **Andrei Zbancă**, expert consultant Federația Agricoltorilor din Moldova FARM: "Producătorii agricoli trebuie să se conformeze cu strictețe recomandărilor adopta-

te în contextul stării de urgență. Este vorba, desigur, de asigurarea muncitorilor, inclusiv a zilierilor, cu echipamente de protecție - mănuși, măști de protecție, dezinfectanți etc. Precum este necesar, de asemenea, să fie păstrată distanța recomandată, la muncă, la transportarea muncitorilor în câmp etc. La modul general, situația cu imputurile este bună, cu toate că au fost niște semnale că s-ar prefigura un deficit de semințe de porumb, de import.

Unii producători agricoli afirmă că trebuie să angajeze brațe de muncă din regiunile în care nu s-a extins epidemia de coronavirus. În rest, producătorii agricoli își fac griji dacă vor putea să-și comercializeze producția, în situația în care unele voci prognozează o posibilă scădere a consumului. În pofida acestor premoniții, sperăm că eforturile de

combatere a pandemiei vor avea succes, iar producătorii agricoli vor obține roade bogate și le vor comercializa cu succes".

Culturi de câmp. Potrivit producătorilor, prețurile instaurate pe piață la începutul sezonului erau oarecum mici, astfel, decalajul înregistrat în ultima perioadă era așteptat. Cea mai mare problemă, însă, este generată de faptul că în cazul unor defecțiuni tehnice, fermierii nu vor putea procura piesele necesare de schimb, în condițiile în care magazinele de profil și-au sistat activitatea. Totodată, schimbări ar putea apărea la finele săptămâ-

nii, în cazul în care vor fi sistate livrările pe piețele externe.

"La moment, nu întâmpinăm dificultăți. Săptămâna trecută am avut o cerere bună pentru produse, pentru această săptămână vedem ce urmează. Prețurile sunt reduse, însă reducerea este caracteristică, mai degrabă, acestui sezon, nu și influențată nemijlocit

zile ne opresc puțin din lucrările pe care trebuie să le realizăm. Dar nu pot să spun că suntem afectați de situația cu care se confruntă nu doar Republica Moldova. Cel puțin, gospodăria noastră este asigurată cu toate cele necesare. Desigur, nu putem spune ce va fi peste o lună sau două, dar la moment totul este sub control", a spus Leonid Leu.

de coronavirus. Ne îngrijorează mai mult faptul că vor fi închise frontierele și va fi sistat transportul de mărfuri, atunci ar putea apărea probleme. Totodată, în cazul unor defecțiuni tehnice nu avem de unde procura piese de schimb. Așteptăm sfârșitul acestei săptămâni pentru mai multă claritate", a explicat Valentin Airini, producător culturi de câmp.

"Ne-am străduit să organizăm eficient lucrul în gospodărie, respectiv am făcut comanda pentru mai multe produse din timp. Am sistat activitatea săptămâna trecută și probabil și această săptămână pentru a proteja muncitorii. Cred că, totul pornește de la conștientizare și dacă putem contribui sau preveni anumite acțiuni atunci trebuie să le realizăm și să nu așteptăm ca altcineva să o facă în locul nostru. Totodată, temperaturile scăzute care se înregistrează în ultimele

Sectorul fructe și legume. În ceea ce privește livrările fructelor pe piețele străine situația nu este clară: unii producători susțin că o parte din livrări au fost sistate, iar alții nu întâmpină dificultăți. O problemă ar fi devalorizarea rublei rusești, ce afectează profitul producătorilor. Totodată, lucrările în livezi, sere/câmp sunt realizate fără careva dificultăți.

Domnul **Tudor Darii**, producător de legume, membru consacrat al Federației Agricoltorilor din Moldova: "Noi am livrat deja produse școlilor și grădinițelor, însă livrările au fost sistate ca la toți. Dacă e să vorbim de partea economică, o să ne afecteze puțin cheltuielile suplimentare pentru păstrare. Nu pot să spun că e o catastrofă sau ceva de genul, le înțelegem pe toate. În ceea ce privește lucrul în sere, suntem în campania de plantare. Muncitori avem, mai ales că avem nevoie de doar câteva persoane. Respectăm

recomandările, ne spălăm des pe mâini și încercăm să păstrăm distanța, nu lucrăm în grupuri mari. Sperăm că totul va fi bine”.

„Suntem afectați de faptul că rubla rusească se devalorizează, iar pentru producătorii de mere ce fac livrări pe această piață este o problemă. Pierdem mult din acest motiv. În rest, până la momentul actual nu am întâlnit dificultăți. Cererea se menține, iar partenerii nu ne-au anunțat despre ceva modificări. Suntem asigurați cu inputuri din timp, astfel lucrările sunt efectuate fără întârzieri. Sperăm că tendința se va păstra și în continuare”, a spus Marian Caduc, producător de mere.

Apicultură. Cererea pentru produse apicole mai degrabă este în creștere, iar producătorii efectuează livrări în continuare. Însă, din cauza faptului că a fost sistată activitatea unor magazine de profil, o parte din apicultori s-au dovedit a fi insuficient pregătiți pentru noul sezon, atât în ceea ce privește materiale, produse, cât și loturi suficiente de hrană pentru albine. Situația ar putea deveni problematică, în condițiile în care la finele lunii sunt așteptate fluctuații de temperatură.

Domnul **Anatol Nebunu**, apicultor, producător agricol, președinte al OO „Centrul de Business și consultanță Cahul”, organizație regională FARM: „În condițiile stării de criză asociată pandemiei de coronavirus, voi menționa, prin exemplul propriu, că s-au produs anumite schimbări pe dimensiunea activităților curente. Dacă semințele necesare le-am primit la timp, grație contractelor semnate anterior, grâul a răsărit etc., atunci este de remarcat scumpirea îngrijirilor minerale. Bineînțeles, starea de urgență ne afectează până și moral. Cu refrință la domeniul apicol, pot să vă spun că situația diferă de la un apicultor la altul. Se atestă unele cazuri de îmbolnăvire a albinelor, cel mai des din cauza că nu au fost acordate îngrijirile necesare pe perioada rece a anului – hrană suplimentară etc. Apicultura solicită o bună pregătire din partea celor care o practică, lipsa de cunoștințe și practici, spre regretul comun, a generat cazuri regretabile soldate cu pierderea a 70 la sută din albi. Totuși, în linii mari, trebuie să fim optimiști și să

depunem eforturi susținute pentru a depăși toate obstacolele”.

„Pentru unii din noi este o problemă, deoarece nu am reușit să procurăm toate materialele și produsele necesare pentru pregătirea albinelor pentru noul sezon, iar magazinele specializate deja sunt închise. Ne sperie faptul că la sfârșitul lunii se așteaptă fluctuații de temperatură și nu știu dacă vom avea rezerve suficiente de hrană pentru albine în acea perioadă. Livrările sunt bune, astfel nemijlocit vânzările nu au fost cumva afectate. Totuși, sperăm mult situația să se amelioreze”, a menționat Vladimir Miron, apicultor.

Amintim că, reprezentanții Guvernului au anunțat despre faptul că vor fi întreprinse măsuri pentru susținerea antreprenorilor, printre care se numără și amânarea ratelor de către băncile comerciale.

ESTE SAU NU INTERZISĂ DEPLASAREA APICULTORILOR LA STUPINĂ?

După schimbările și restricțiile adoptate în urma răspândirii pandemiei COVID-19, mai mulți apicultori își pun întrebarea cum se vor deplasa la stupină și dacă este sau nu interzis acest gen de activitate.

Potrivit lui Ion Maxim, președintele Asociației Naționale a Apicultorilor din Moldova (ANARM), apicultorii se pot deplasa la stupină fără a avea nevoie de permis special.

„De permis special de deplasare au nevoie doar persoanele care se află în carantină sau sunt din localitatea care se află în carantină. Astfel, lucrările necesare pentru întreținerea familiilor de albine pot fi efectuate fără probleme, iar deplasările la și de la stupină nu sunt interzise”, a menționat Ion Maxim.

Amintim că, indiferent de activitatea pe care o desfășurați, pentru a evita răspândirea coronavirusului, în spațiul public este recomandat să utilizați o mască de protecție, mănuși și să respectați distanța de minim 1 m față de celelalte persoane. Totodată, utilizați produsele de dezinfecție și spălați-vă pe mâini cât mai des.

CRIZA COVID-19. GERMANIA INTERZICE INTRAREA LUCRĂTORILOR SEZONIERI DIN AGRICULTURĂ!

RESTRICȚII CORONAVIRUS. Autoritățile din Germania au anunțat că interzic intrarea lucrătorilor sezonieri străini pe teritoriul țării, ca măsură de combatere a extinderii pandemiei cu noul coronavirus COVID-19, în pofida opoziției sectorului agricol aflat în criză de forță de muncă.

Lucrătorii sezonieri nu vor mai fi autorizați să intre în Germania, în cadrul controalelor noastre la frontiere, a declarat un purtător de cuvânt al Ministerului german de Interne, precizând că această regulă se aplică începând din 25 martie 2020, ora locală 17.00, transmite Agenția AFP, citată de Agerpres.

Interdicția este valabilă inclusiv pentru cetățenii statelor membre ale UE, care furnizează cel mai semnificativ contingent de lucrători sezonieri pentru exploa-

tațiile agricole germane. Germania primește în fiecare an aproximativ 300.000 de lucrători sezonieri din străinătate pentru sectorul său agricol, majoritatea venind din România și Polonia, potrivit datelor principalului sindicat agricol din Germania, DBV. Reprezentanții DBV au avertizat, în ultimele zile, autoritățile de la Berlin asupra insuficienței forței de muncă de care are nevoie sectorul agricol, în condițiile în închiderea granițelor mai multor state din Europa Centrală și de Est din cauza coronavirusului împiedică numeroși lucrători sezonieri să se deplaseze în Germania.

Autoritățile de la Berlin susțin însă că aceste restricții sunt indispensabile pentru încetinirea propagării infecției cu COVID-19. În Germania, până pe 25 martie 2020, erau confirmate 35.740 de cazuri de persoane infectate COVID-19

și se înregistraseră 186 de decese cauzate de noul coronavirus.

Pentru a rezolva problema acestui deficit de forță de muncă, ministrul german al Agriculturii, Julia Klockner, a sugerat deja ca în acest sector să fie angajați șomeri, migranți și personal din sectorul HORECA, afectat în prezent de restricțiile menite să limiteze răspândirea coronavirusului. Sectorul agricol german are nevoie imediat de circa 30.000 de lucrători sezonieri și de aproximativ 85.000 în luna mai, a precizat Julia Klockner.

În Franța, unde sectorul agricol se confruntă cu aceeași problemă, ministrul Agriculturii Didier Guillaume a lansat un apel către „armata de bărbați și femei care nu mai au activitate” din cauza măsurilor împotriva pandemiei de coronavirus „să se alăture marii armate a agriculturii franceze”.

GUVERNUL JAPONIEI VA ACORDA R. MOLDOVA UN ÎMPRUMUT PENTRU MODERNIZAREA TEHNICII ȘI ECHIPAMENTULUI AGRICOL

Guvernul Republicii Moldova va iniția negocieri pentru semnarea unui acord cu Guvernul Japoniei, privind acordarea unui împrumut în cadrul proiectului „Modernizarea tehnicii și a echipamentului agricol”. O decizie în acest sens a fost aprobată miercuri, 25 martie, de Executivul de la Chișinău, transmite MOLDPRES.

Acordul, întocmit prin schimb de note, are drept scop confirmarea deschiderii Guvernului nipon de a oferi un credit preferențial Guvernului Republicii Moldova, în valoare de aproximativ 18,7 milioane de dolari, prin intermediul Agenției Japoneze pentru Cooperare Internațională (JICA). Aceste mijloace vor fi folosite pentru implementarea programului de modernizare a mașinilor și a echipamentului agricol (proiectul „MAME”) din țara noastră.

În prezent, între Republica Moldova și Japonia sunt semnate aproximativ 40 de

documente de cooperare, majoritatea referindu-se la acordarea asistenței financiare și tehnice țării noastre. Totodată, Japonia este una dintre principalele surse de investiții în industria auto din Moldova. În țară și-au deschis fabrici de cablaje două companii japoneze mari, „Sumitomo” și „Fujikura”, care au devenit rezidenți ai zonelor economice libere. În ultimii câțiva ani, „Sumitomo” a investit 30 milioane de euro

în deschiderea unei fabrici cu 2,5 mii de locuri de muncă, iar „Fujikura” a investit 20 milioane de euro și a deschis aproximativ două mii de locuri de muncă.

De asemenea, în prezent sunt examinate posibilitățile de aplicare a unui nou program de susținere a agricultorilor – „Post-2KR”, de extindere continuă a investițiilor companiilor nipone în Moldova, de realizare a noi proiecte în sfera socială.

RECOMANDĂRI DE LA AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) vine cu unele recomandări către agenții economici din domeniul comerț și alimentație publică de tip închis privind situația epidemiologică a infecției COVID-19

1. Amenajarea spațiilor de comerț în locul în care să se regleze fluxul persoanelor, pentru asigurarea respectării distanței sociale, în scopul evitării contactului direct cu persoanele cu statut de sănătate necunoscut;

2. Admiterea strictă spre comerț doar a produselor conforme reglementărilor din domeniul alimentar;

3. Zonarea teritoriului, inventarierea și numerotarea locurilor de comerț, înregistrarea și evidența persoanelor care comercializează produse alimentare (inclusiv persoane fizice care comercializează producția proprie fără contract);

4. Echilibrarea volumului de produse alimentare recepționate pentru comercializarea zilnică și asigurarea cu spații de depozitare suficiente, în scopul evitării păstrării produselor în locuri nedestinate pentru aceasta;

5. Aprovizionarea personalului vânzător și auxiliar cu echipament de protecție (măști, șorturi, halate, măști etc.);

6. Limitarea interacționării directe a cumpărătorilor cu produse alimentare neambalate, prin restricționarea comercializării acestora și asigurarea cumpărătorilor cu măști de unică folosință;

7. Administratorii unităților de depozitare, transportare, comercializare și procesare a produselor alimentare, unităților de alimentație publică autorizați în domeniul preparării și distribuirii produselor alimentare și bucatelor gata în regim catering vor asigura transportarea produselor alimen-

talului angajat (vânzătorilor), prin controlul zilnic al stării de sănătate, inclusiv semnarea zilnică în registrul de sănătate pe propria răspundere.

8. Expunerea panourilor informative la loc vizibil, cu informații utile pentru vânzatori și cumpărători. Totodată, informarea cetățenilor prin intermediul mijloacelor locale de informare (radiu și a.);

9. Întreținerea permanentă a stării de curățenie generală în instituțiile sociale și în instituțiile de alimentație publică de tip închis, prin dotarea și folosirea corespunzătoare a materialelor de curățenie și a substanțelor biodistructive și prin spălarea și dezinfectarea zilnică;

10. Igienizarea și dezinfectarea periodică a încăperilor, utilajului, inventarului, instrumentarului de lucru, echipamentului de protecție, coșurilor și cărucioarelor pentru cumpărături, după fiecare manipulare, cu dezinfectanți uzuali admiși;

11. Organizarea și petrecerea permanentă a măsurilor sanitare cu efectuarea operațiunilor de igienizare și dezinfectare generală a teritoriului, spațiilor comerciale, inventarului, instrumentarului s.a. materiale;

12. Păstrarea și depozitarea substanțelor de igienizare în recipiente nealimentare, marcate corespunzător. Orice reziduuri de detergenți sau substanțe dezinfectante de pe suprafață care pot veni în contact cu produse alimentare sînt îndepărtate prin spălare minuțioasă cu apă potabilă curgătoare înainte de folosirea suprafeței sau a instalației pentru manipularea produselor alimentare;

13. Numirea persoanei responsabile de realizarea măsurilor sanitare și de monitorizarea și evidența stării de sănătate a perso-

nalului angajat (vânzătorilor), prin controlul zilnic al stării de sănătate, inclusiv semnarea zilnică în registrul de sănătate pe propria răspundere.

Recomandări pentru unități de procesare a alimentelor de origine animală privind situația epidemiologică a infecției COVID-19

1. Elaborati o listă cu toate persoanele pe care trebuie să le contactați în situația în care apar evenimente neprevăzute: furnizori, medici veterinari de liberă practică, medici veterinari oficiali, reprezentanți ai societăților de neutralizare, personal de înlocuire, șoferii.

2. Pregătiți și aplicați un plan de măsuri în cazul în care cineva prezintă simptomele de infectare cu COVID-19 (tuse uscată, febră, stare de rău) la întreprindere. Acest plan ar trebui să includă cel puțin:

a. Identificarea unei camere sau unei zone în care cineva care se simte rău sau care prezintă simptome să poată fi izolat în siguranță;

b. Pregătirea și aplicarea unui plan de măsuri dacă un angajat, un membru al personalului sau un furnizor de servicii se dovedește pozitiv pentru COVID-19;

1. Promovați spălarea periodică și completă a mâinilor de către angajați, contractanți și clienți.

a. Puneți dozatoarele cu substanțe dezinfectante pentru mâini în locuri ușor accesibile în perimetrul locului de muncă.

b. Asigurați-vă că aceste distribuitoare sunt reumplute în mod regulat.

1. Informați-vă angajații, contractorii și clienții că, dacă COVID-19 începe să se răspândească în comunitatea dvs., oricine are chiar și o tuse ușoară sau o febră de

grad scăzut (37,3 C sau mai mult) trebuie să rămână acasă.

2. De asemenea, ar trebui să stea acasă (sau să lucreze de acasă) dacă au fost nevoiți să ia simple medicamente, cum ar fi paracetamol / acetaminofen, ibuprofen sau aspirină, care pot masca simptomele infecției.

3. Practicați modalități de a saluta fără a atinge.

4. Încurajați angajații să-și acopere fața cu pliu cotului sau cu un material textil, dacă tușesc sau strănută.

5. Oferiți șervețele de unică folosință și pubele închise pentru a le arunca.

6. Furnizați datele de contact sau un număr de linie de asistență medicală la care angajații pot apela.

7. Evitați să trimiteți angajați care pot prezenta un risc ridicat (de exemplu, angajați mai în vârstă și cei cu afecțiuni medicale, precum diabet, boli de inimă și plămâni) în zone unde evoluează COVID-19.

Pentru a preveni răspândirea infecției COVID - 19

ANSA este în permanent contact cu alte instituții implicate în gestionarea unor situații de criză: Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Economiei și Infrastructurii și Primăria mun. Chișinău.

ANSA recomandă consumatorilor să procure produse alimentare, fără a face stocuri exagerate, numai din locuri sau spații înregistrate sau autorizate sanitar-veterinar, pentru a avea garanția unor produse sigure, care sunt controlate sanitar-veterinar și care pentru siguranța alimentelor, sunt depozitate în condiții corespunzătoare de respectare a regimului termic și igienă.

AGENȚII ECONOMICI CARE SE CONFRUNTĂ CU CRIZA FINANCIARĂ POT SOLICITA APLICAREA CLAUZEI „FORȚĂ MAJORĂ”

Juriștii de la Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova informează agenții economice că în următoarea perioadă, pentru informații ce țin de aplicarea clauzei contractuale „forță majoră” sau „impediment care justifică neexecutarea obligației”, pot contacta Serviciul Juridic al CCI a RM.

Este unanim recunoscut faptul că, succesul unei activități comerciale depinde de executarea conformă a obligațiilor contractuale. Însă, există totuși cazuri de neexecutare sau executare necorespunzătoare a obligațiilor asumate. În dependență de cauzele care au dus la o asemenea neexecutare, survin și consecințe diverse. Spre exemplu, când există unele circumstanțe

pentru care o parte este responsabilă, ea va purta răspundere în forma unor sancțiuni ce reies din convențiile internaționale sau din normele de drept aplicabile contractului respectiv. Însă, atunci când apar unele circumstanțe pentru care partea nu răspunde (care se numesc **circumstanțe de forță majoră**), partea respectivă va fi eliberată de răspundere.

Prin „forță majoră” se înțelege împrejurarea de fapt, imprevizibilă și de neînlăturat care împiedică, în mod obiectiv și fără nici o vină din partea debitorului, executarea obligației contractuale a acestuia. De regulă, la încheierea contractelor, în clauzele de forță majoră, părțile convin reciproc care evenimente vor fi recunoscute de forță majoră și, în caz de apariție a unui

astfel de eveniment, el va fi confirmat prin prezentarea **certificatelor** respective de la Camerele de Comerț și Industrie din propriile țări.

Certificatul se eliberează la cererea agentului economic parte în contract, care a fost împiedicat de un eveniment de forță majoră să îndeplinească corespunzător obligațiile asumate.

CUM SE ELIBEREAZĂ UN CERTIFICAT DE FORȚĂ MAJORĂ

Cererea pentru eliberarea certificatului de forță majoră se prezintă în formă liberă, cu expunerea obligatorie a circumstanțelor cazului și temeiurilor de recunoaștere a evenimentului invocat ca forță majoră. La cerere se anexează:

- copia contractului, executarea căruia a fost împiedicată;
- anexele lui;
- actele ce confirmă volumul obligațiilor îndeplinite;
- actul eliberat de organul competent, care certifică producerea evenimentului invocat;
- precum și alte acte relevante.

Solicitantul își asumă întreaga răspundere, inclusiv penală, pentru veridicitatea datelor și a documentelor prezentate odată cu solicitarea adresată Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova de avizare a evenimentului de forță majoră.

Pentru examinarea cererii se percepe o taxă, în dependență de complexitatea cazului, în limitele tarifelor aprobate de Consiliul CCI.

ÎN CE CONDIȚII UN EVENIMENT ESTE RECUNOSCUT CA FORȚĂ MAJORĂ

Evenimentele sunt recunoscute ca forță majoră dacă întrunesc următoarele criterii:

- caracterul lor excepțional – apariția căruia constituie o excepție, este ieșit din comun, și are origine exterioară, provine din afara sferei de activitate a debitorului.
- caracterul lor imprevizibil – imposibilitatea prevederii la semnarea contractului atât a producerii lui cât și a efectelor. Pentru aceasta de regulă se ia ca etalon prudența și diligența unei persoane care depune toată grija de care este capabil un om în activitatea sa.
- caracterul lor inevitabil – imposibilitatea obiectivă de împiedicare a evenimentului sau înlăturării consecințelor lui.

CARE EVENIMENTE SUNT RECUNOSCUTE CA FORȚĂ MAJORĂ?

De regulă, evenimentul de forță majoră este provocat de un fenomen natural: cutremur, alunecări de teren, inundații, secetă, ploaie torențială, vânt puternic etc; circumstanțe sociale: acțiuni militare, revoluții, acte de terorism, **epidemii**, embargo etc.

Lista unor astfel de evenimente nu este exhaustivă. În același timp, nerentabilitatea, sporirea dificultăților, costului executării obligației sau criza mondială nu semnifică o situație de forță majoră de natură a duce la exonerarea de răspundere contractuală, din simplu motiv că cele menționate nu întrunesc criteriile enunțate mai sus și se atribuie la categoria riscuri antreprenoriale.

REPUBLICA MOLDOVA INTRĂ PENTRU 60 DE ZILE ÎN STARE DE URGENȚĂ. VEZI MĂSURILE CU IMPACT PENTRU SECTORUL AGRICOL

În Republica Moldova a fost declarată stare de urgență pentru o perioadă de 60 de zile, în legătură cu răspândirea virusului COVID-19.

Decizia a fost adoptată de Parlament, după ce Guvernul a aprobat ieri, 16 martie, o hotărâre în acest sens, la propunerea Comisiei Naționale pentru Situații Excepționale. Este primul caz în istoria Republicii Moldova de declarare a Stării de Urgență.

Spre deosebire de restul țărilor, care au decretat 30 de zile de stare de urgență, în Republica Moldova această stare de urgență va dura 60 de zile.

Potrivit premierului Ion Chicu, starea de urgență impune să se întreprindă măsuri mai drastice.

Astfel, ar putea fi decisă raționalizarea consumului de alimente, modificarea procedurii de numire în funcție și de destituire a conducătorilor agenților economici și ai instituțiilor publice etc. Toate, se vor face la necesitate, spune premierul.

Premierul a menționat că, se pregătește un set de măsuri pentru depășirea situației financiare, de către cetățeni și mediul de afaceri, urmare a măsurilor impuse de autorități.

Acestea se referă la reșalonarea pentru creditele ipotecare, relaxarea politicii de creditare de către BNM, posibilitatea subvenționării adiționale în agricultură, diminuarea cotei la TVA pentru sectorul HoReCa.

MADRM: REPUBLICA MOLDOVA ARE SUFICIENTE REZERVE DE HRANĂ PENTRU A FACE FAȚĂ CARANTINEI

Referitor la rezervele de hrană în Republica Moldova, Ministerul Agriculturii anunță că țara este asigurată din punct de vedere alimentar și face apel către populație să păstreze calmul, să evite speculațiile prin informare corectă și nedistribuire a informațiilor false.

În prezent, în țară, întreprinderile de procesare a produselor lactate dețin în stoc circa 140 tone de unt, 189 tone de cașcaval și 500 tone de frișcă pasteurizată.

Companiile de procesare a produselor din carne și conserve, dețin în stoc 860 tone de materie primă carne de bovine și porcine, precum și 242 tone de produse finite din carne, disponibile pentru comercializare, stocurile la zi fiind de 4500 tone de carne. În Republica Moldova zilnic se produc circa un milion de ouă, consumul fiind asigurat în proporție de 110%.

Cu referire la produsele vegetale: rezerva de grâu și orz este asigurată pentru cel puțin șapte luni de zile; porumb și ulei

de floarea soarelui – suficient pentru cel puțin doi ani; zahăr – suficient pentru 440 de zile.

Ministerul Agriculturii anunță că importurile de produse alimentare se desfășoară în regim obișnuit, fără restricții.

CORONAVIRUSUL AFECTEAZĂ RECOLTELE DIN EUROPA DIN CAUZA LIPSEI DE MUNCITORI SEZONIERI

Indiferent dacă este servit cu unt sau cu sos hollandaise, în mod normal sparanghelul care ajunge în farfuriile europenilor anunță venirea primăverii, transmite AFP.

Însă în acest an, sparanghelul riscă să devină o raritate pe mese din cauza unei penurii de muncitori sezonieri care să se ocupe de recoltare, în contextul restricțiilor de circulație impuse ca urmare a pandemiei de coronavirus.

O mare parte dintre acești muncitori sezonieri vin din Europa de Est.

„În acest moment nu avem decât 10 muncitori sezonieri. Am avea nevoie de aproximativ 60 de persoane care să muncească în regim full time pentru a strânge toată recolta”, spune Thomas Syring, proprietarul unei exploatații agricole la Beelitz, o localitate din apropiere de Berlin renumită pentru sparanghelul său. „Pentru noi, fermierii, situația este foarte tensionată în acest moment”, susține Thomas Syring, ale cărui câmpuri sunt practic goale de câteva zile.

Doar câțiva muncitori sezonieri lucrează în acest moment pe aceas-

tă exploatație agricolă de 900 de hectare, pregătindu-se să recolteze sparanghelul. Acești muncitori sezonieri, majoritatea români, nu pot să ajungă în Germania pe cale terestră, blocată după închiderea

normal lucrează în această regiune din Germania în această perioadă a anului sunt acum prezenți la fața locului, susțin organizațiile locale de producători agricoli.

Germania primește în fiecare an

frontierelor austriacă și ungară, măsuri decise în ultimele săptămâni pentru a ține sub control pandemia de coronavirus.

Această situație nu este un caz izolat în condițiile în care doar jumătate dintre cei 5.000 de muncitori sezonieri care în mod

aproximativ 300.000 de muncitori sezonieri din străinătate pentru sectorul său agricol, majoritatea venind din România și Polonia, subliniază Udo Hemerling, secretarul general al DBV, principalul sindicat agricol din Germania.

Problema se regăsește în mai

multe state europene odată cu venirea primăverii și afectează tot felul de culturi.

În Elveția, muncitorii sezonieri trebuie în prezent să dispună de un permis de sejur pentru a putea fi recrutați, o măsură care îngrijorează sindicatele fermierilor. Un număr de aproximativ 33.000 de străini lucrează în fiecare an pe câmpurile din Elveția.

În Austria, Guvernul a lansat o platformă de recrutare pentru cei care și-au pierdut locul de muncă din cauza coronavirusului, în ideea de a recruta muncitori sezonieri în regim de urgență.

În Germania, pentru a depăși această dificultate, anumite exploatații agricole au decis să rezerve bilete de avion pentru muncitorii lor sezonieri. „Însă unii dintre ei nu sunt acceptați în țară chiar dacă au permise de muncă valabile”, susține Jürgen Jakob, președintele organizației producătorilor de sparanghel din Beelitz.

În aceste condiții, exploatațiile agricole nu ezită să majoreze salariile pentru a atrage muncitori sezonieri.

„Pentru cultivatorii de sparanghel

partenerii noștri asigură un salariu dublu față de cel normal, condiții de cazare foarte bune și mese pentru muncitori”, explică Emese Molnar, director al unei firme românești care trimite muncitori sezonieri în Germania și Olanda. „În aceste momente nevoia de mână de lucru este foarte mare iar partenerii noștri au nevoie de sute de persoane”, susține Emese Molnar, adăugând că în România oamenii au nevoie de un loc de muncă.

Având în vedere această situație, ministrul german al Agriculturii, Julia Klöckner, a lansat ideea de a facilita angajarea de personal din restaurante, de șomeri dar și de solicitanți de azil pentru a acoperi cererea de mână de lucru a fermierilor. Sectorul agricol german are nevoie imediat de 30.000 de muncitori sezonieri și de 85.000 în luna mai, a subliniat ministrul Agriculturii.

Însă, fermierii germani se tem că pregătirea profesională va dura prea mult timp. «Dacă pentru un român sau un polonez care are mai mulți ani de pregătire trebuie să angajezi cinci germani, atunci nu merită efortul», susține Thomas Syring.

DIN 23 MARTIE 2020 MAGAZINELE AGRICOLE ÎȘI REIAU ACTIVITATEA

Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a decis, în cadrul unei ședințe, ca magazinele agricole să își reia activitatea din 23 martie curent. Decizia a fost făcută publică de premierul Ion CHICU, în cadrul unui briefing de presă.

Astfel, de săptămâna viitoare își reiau activitatea magazinele agricole specializate în comercializarea semințelor, produselor de uz fitosanitar, furajelor și a altor materii prime și produse necesare în procesul tehnologic și operațional al producătorilor agricoli și al companiilor din industria alimentară.

„Sunt activități care, reieșind din acest sezon agricol, sunt absolut necesare, dar sunt prestate cu maximă securizare în unități comerciale separate și specializate”, a subliniat premierul.

Totodată, conform deciziei Comisiei nominalizate, va fi reluată și activitatea de comerț cu amănuntul a magazinelor specializate în comercializarea pieselor de schimb și altor produse conexe serviciilor de deservire tehnică a unităților de transport și utilajului agricol.

PE 28 MARTIE 2020 ADUCEM OMAGIU PĂMÂNTULUI - ALTFEL DECÂT PÂNĂ ÎN PREZENT!

Anual, în ultima sâmbătă a lunii martie, cetățenii din întreaga lume aduc omagiu pământului, participând la cea mai mare acțiune de mediu "Ora Pământului".

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) Vă informează că, în contextul, stării de urgență, instituite pe teritoriul Republicii Moldova, din cauza situației epidemiologice din țară, precum și pentru a nu admite apariția riscului de îmbolnăvire cu COVID-19, în acest an, nu vor fi organizate evenimente publice consacrate acțiunii de mediu "Ora Pământului".

În context, MADRM Vă îndeamnă și Vă încurajează ca pe 28 martie, să stingeți lumina și să opriți aparatele electrocasnice neesențiale timp de o oră, în orice timp al zilei de sâmbătă, în mod voluntar, în semn de grijă față de me-

diul înconjurător. De asemenea, Vă îndemnăm să economisiți energia electrică pe parcursul întregului an și să contribuiți personal, prin diferite acțiuni, la diminuarea sau atenuarea impactului schimbărilor climatice.

În acest an, oamenii din peste 160 de țări #StauAcasă și în cadrul familiei vorbesc despre cum natura atenționează omenirea despre schimbările climatice și care este impactul acestora asupra procesului de degradare a biodiversității și solurilor, cum afectează resursele de apă, pădurile și securitatea alimentară.

Notă: Din anul 2007, la inițiativa Fondului Mondial pentru Natură (WWF), anual, în ultima sâmbătă din luna martie, în intervalul orelor 20.30-21.30 prin stingerea luminilor, este marcată "Ora Pământului".

MĂSURI SPECIALE LUATE DE CEL MAI MARE PRODUCĂTOR DE LACTATE, PENTRU O SITUAȚIE CRITICĂ

Grupul JLC, cel mai mare producător de lactate din Republica Moldova, a luat măsuri speciale pentru a nu întrerupe procesul de producere, informează Moldstreet.

Potrivit administrației grupului, procesul de producere nu este deocamdată afectat de epidemia de coronavirus, iar în rețelele de magazine sunt livrate toate produsele lactate de prima necesitate.

De asemenea, compania continuă achizițiile de materie

primă de pe piața locală și din import.

„Am luat și măsuri pentru a evita o eventuală situație critică. Astfel au fost făcute rezerve de produse alimentare suficiente pentru a asigura cu hrană angajații întreprinderilor timp de aproape două luni. Totodată, au fost pregătite și locuri pentru somn, în cazul în care s-ar decide izolarea întreprinderilor, iar angajații nu vor putea să se deplaseze la domiciliu”, a declarat Iurie Jordan, manager în cadrul grupului.

Potrivit lui, toate aceste

măsuri au fost luate cu acordul angajaților.

Companiile din cadrul grupului JLC au donat 150 de mii de lei, dintre care 60 de mii de lei au fost repartizați Fondului Medical „Valeriu Ghereg” și alți 90 de mii de lei Primăriei Chișinău, în susținerea acțiunilor întreprinse în lupta cu coronavirusul.

Menționăm că, grupul JLC este cel mai mare producător de lactate din Republica Moldova și înglobează mai multe companii din România, Germania, Ucraina și Kazahstan.

PRODUCĂTORII AUTOHTONI DEZMINT INFORMAȚIA DESPRE MAJORAREA PREȚULUI LA CARNE

Membrii Asociației Patronale a avicultorilor, printr-o scrisoare expediată Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului informează că nu vor majora prețul la carne și produsele din carne de pasăre.

Totodată, membrii Asociației recunosc că în ultima perioadă au observat că unii furnizori de produse din carne au majorat prețul, fapt ce în mod firesc influențează întreg lanțul de producere a cărnii de pasăre.

Crescătorii de păsări se declară solidari cu eforturile autorităților menționând că sunt aproape de consumatori și nu vor majora prețul la carnea de pasăre.

Anterior și membrii Asociației Producătorilor de Carne de porc au expediat o scrisoare prin care dezmint informația despre majorarea prețului la carne.

În contextul informațiilor difuzate în spațiul public cu referire la intenția unor producători de a majora prețul la carnea de porc cu circa 30%, aceștia afirmă că sunt informații manipulative difuzate cu scopul de a destabiliza piața.

Totodată, producătorii susțin că, prețul pentru consumatorul final este controlat de procesatori și rețelele de distribuție. În scrisoarea expediată producătorii anunță că nu intenționează să mărească prețul la carne – materia primă.

AGENȚII ECONOMICI DIN REGIUNEA TRANSNISTREANĂ VOR AVEA REGULI NOI LA IMPORTUL PRODUSELOR ALIMENTARE

Comisia națională pentru situații excepționale a instituit în ședința din 23 martie 2020, o procedură simplificată de autorizare pentru agenții economici din regiunea transnistreană, care importă produse alimentare, produse de uz fitosanitar și fertilizanți. Decizia a fost luată pentru a asigura locuitorii regiunii transnistrene cu produse alimentare și cele destinate pentru lucrările agricole, informează tvrmoldova.md.

„După declanșarea pandemiei de coronavirus COVID-19, Ucraina a notificat despre închiderea unor puncte la frontiera de stat, inclusiv pe segmentul central cu regiunea transnistreană. Astfel, pentru a ajunge la destinație, agenții economici înregistrați la Agenția Servicii Publice, cu sediul în stânga Nistrului vor

trebui să introducă produsele prin punctele de trecere ale frontierei de stat a Republicii Moldova, deschise în această perioadă și posturile vamale autorizate de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, cu respectarea legislației naționale, însă fără achitarea drepturilor de import și a plăților pentru poluarea mediului potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1001/2001 și în baza mecanismului adoptat de Comisia națională pentru situații excepționale”, a declarat viceprim-ministrul pentru reintegrare, Cristina Lesnic.

Astfel, agenții economici din regiunea transnistreană, înregistrați la Agenția Servicii Publice (ASP), vor putea fi înregistrați în registrul operatorilor din domeniul fitosanitar ținut de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) și în sistemul TRACES

(pentru importatorii de produse alimentare) în termen de trei zile, termenul obișnuit fiind de 20 de zile. Pentru traversarea frontierei de stat, agenții economici din stânga Nistrului vor avea nevoie de următoarele acte permissive:

- certificatul sanitar veterinar, eliberat de autoritatea competentă a statului exportator;
- certificatul de calitate;
- un document ce atestă inofensivitatea produselor, emis de producător;
- notificarea prealabilă cu 24 de ore înainte de intenția de import a postului de inspecție la frontieră.

Agenții economici neînregistrați la ASP și ANSA vor putea efectua operațiunile de import numai după autorizarea/înregistrarea acestora la Agenția Servicii Publice permanent sau provizoriu,

prin reducerea termenului de examinare a setului de documente. Pentru obținerea autorizației sanitar-veterinare de funcționare și a certificatului de înregistrare oficială pentru siguranța alimentelor, agenții economici vor depune cerere electronică, anexând extrasul din registrul de stat al persoanelor juridice și titlul de proprietate/folosință a spațiului. Ulterior, ANSA va inspecta în regim de urgență spațiile de depozitare pentru a se convinge de respectarea cerințelor.

Serviciul Vamal și ANSA sunt în drept să interzică importul de mărfuri, în cazul în care acestea pot pune în pericol sănătatea publică.

Astfel, în aceste situații dictate de declararea stării de urgență, agenții economici interesați vor beneficia de sprijin pentru a oferi reguli clare și unice.

PANDEMIA DE CORONAVIRUS CREȘTE CEREREA DE FRUCTE ȘI LEGUME AMBALATE

În prima zi de carantină în Ucraina, legumele și fructele ambalate au dispărut rapid de pe rafturi

Analizii EastFruit raportează că, potrivit informațiilor din țările UE, consumatorii au crescut drastic achiziția de legume și fructe ambalate. Aceasta a dus la o creștere accentuată a cererii de materiale de ambalare și a forțat furnizorii să caute rezerve pentru utilizarea liniilor și instalațiilor de ambalare.

Este interesant de menționat faptul că, în prima zi de

carantină, în Ucraina au fost observate tendințe similare. Legumele și fructele ambalate au dispărut rapid de pe rafturi.

Potrivit reprezentanților rețelelor de vânzare cu amănuntul, unii consumatori s-au abținut să cumpere produse în vrac, de teamă de infecția cu coronavirus, deoarece legumele și fructele ar putea fi, teoretic, atinse de alte persoane, eventual purtătoare de virus. În consecință, cererea de produse ambalate a crescut semnificativ.

În timp ce în țările UE aproape toți cartofii și toate

legumele pentru borș sunt vândute ambalate, aproape implicit, procentul de produse ambalate din acest grup în Ucraina rămâne relativ scăzut. Acest lucru se datorează în principal diferenței mari de preț între legumele ambalate și cele libere. Mere ambalate, banane și alte fructe sunt vândute și mai puțin în Ucraina. Cu toate acestea, coronavirusul poate fi un punct de plecare pentru schimbarea acestor tendințe și permite companiilor, care vând linii, echipamente și consumabile pentru ambalaje, să-și crească vânzările.

RETAILUL MOLDOVENESC ATRIBUIE CREȘTEREA PREȚULUI FRUCTELOR ȘI LEGUMELOR „FACTORULUI SEZONIER”

În comerțul cu amănuntul din Moldova, s-a înregistrat o creștere accentuată a prețurilor la legumele și fructele proaspete - între 25% -30%, iar în unele lanțuri de supermarketuri din Chișinău - până la 40%

În ultima săptămână a lunii martie, în comerțul cu amănuntul moldovenesc, s-a înregistrat o creștere semnificativă a prețurilor la legumele și fructele proaspete - în limita a 25% -30%, în unele lanțuri

de supermarketuri din Chișinău - până la 40%. Comercianții explică această stare de lucruri nu atât prin consecințele măsurilor de carantină (în special, cu închiderea concurenților - piețele de comerț cu ridicata și cu amănuntul din zonele populate ale țării), ci, mai degrabă, cu „creșterea sezonieră a prețurilor de achiziție de către fermieri caracteristici din a treia decadă a lunii martie”.

Reprezentanții Asociației Retailerilor din Republica Moldova recunosc că cererea sporită și dificultățile logistice contribuie, de asemenea, la creșterea prețurilor, însă principalul catalizator al procesului este reducerea tradițională a stocurilor de mărfuri la furnizori (atât locali, cât și străini) la sfârșitul lunii martie - început de aprilie. Ținând cont de probleme obișnuite și cele noi, retailerii prezic o creștere a prețurilor la fructe și legume până la sfârșitul lunii mai. În opinia lor, vârful creșterii prețurilor la fructe și legume va avea loc în săptămâna Paștelui. Comercianții cu amănuntul nu exclud o creștere dublă a prețurilor pentru unele legume (seturile de borș, bunăoară). De obicei, imediat după sărbătorile de Paște, prețurile pentru multe poziții

din sortimentul de fructe și legume sunt reduse cu un pas simbol simbolic de 5-7%, dar este puțin probabil ca anul acesta să se întâmple.

În această săptămână, cele mai solicitate culturi de plante pentru tuberculi și rădăcini, cum ar fi cartofii, morcovii, ceapa, sfecla și varza, devin în mod activ mai scumpe în comerțul cu amănuntul din această săptămână. Prețul acestor legume (în principal importate) a crescut deja, în medie, cu 13-17%.

În ceea ce privește palierul fructelor, pe piețele din Moldova, până acum, doar citricele devin mai scumpe - plus 15-20% din preț. Ca motiv principal, retailerii enunță, din nou, sfârșitul sezonului de consum activ al acestor fructe. În consecință, comercianții cu ridicata și lanțurile de supermarketuri își reduc importurile. Așadar, dacă în ianuarie, până la 3,5 mii de tone de citrice (portocale, mandarine, lămâi, grapefruits, clementine, pomelo) sunt importate în Moldova, atunci în martie livrările sunt de obicei mai reduse - 2,7-3,0 mii tone. În aprilie și mai, volumul importului de citrice scade la 1,5-1,0 mii tone și, respectiv, o mie de tone.

MOLDOVA: ÎNCHIDEREA PIETELOR DE FRUCTE ȘI LEGUME IMPLICĂ O ÎNALTĂ RESPONSABILIZARE SOCIALĂ A MARKETURILOR

În condițiile de fortificare a carantinei, întreaga masă de cumpărători, indiferent de vârstă, va fi obligată să facă cumpărături la cele mai apropiate minimarketuri și supermarketuri.

Una dintre măsurile de carantină din Moldova a fost suspendarea activității, începând cu ziua de luni a săptămânii curente, a piețelor alimentare. Încă de săptămâna trecută, autoritățile municipale din Chișinău au închis principala piață orașenească, ceea ce a provocat o reacție negativă din partea unui grup semnificativ de comercianți și cumpărători, fiind necesară chiar și intervenția poliției. Situația este discutată pe larg în mass-media și rețelele de socializare și este evaluată ambiguu atât de cetățenii obișnuiți, cât și de specialiștii din diverse domenii.

În termeni socio-economici, problema este de remarcat din mai multe puncte de vedere. Conform rezultatelor studiului „Analiza pieței interne: constatări preliminare și etapele următoare”, realizat de Proiectul APM/USAID „Agricultură eficientă a Moldovei” în perioada 2018-2019, supermarketul ca principală platformă pentru achiziționarea de fructe și legume de sezon este ales de rezidenții din doar două orașe - Chișinău (66% dintre respondenți) și Bălți (50%). Locuitorii studiați ai altor localități din țară cumpără aceste produse în supermarketuri doar în 37% din cazuri. Dar chiar și în cele două mari orașe există o dependență clară: cu cât mai în vârstă este cumpărătorul, cu atât mai des acesta procură produsele necesare de la piață. Aproximativ 86% dintre cumpărătorii cu vârsta

de peste 56 de ani cumpără fructe și produse vegetale proaspete numai în rețelele de comerț cu amănuntul „în aer liber”. În 2020, este puțin probabil ca datele problemei să se fi schimbat esențial.

Însă în condițiile de extindere a carantinei, întreaga masă de cumpărători, indiferent de vârstă, va fi obligată să se mute la cele mai apropiate marketuri și supermarketuri. În consecință, retailerii din rețea ar putea dori să crească prețurile pentru sortimentul de fructe și legume, pe fondul inflației și o posibilă extindere a carantinei pentru luna aprilie. Mai mult, în rețelele de socializare circulă deja zvonuri despre unele cazuri de creștere a prețurilor de către supermarketuri, pentru produsele animale scumpe.

În plus, EastFruit a raportat în mod repetat că principala problemă

a supermarketurilor din Moldova nu sunt prețurile pentru fructe și legume mai mari decât la piață, ci calitatea lor relativ scăzută. În absența unei „alternative de piață”, această problemă poate fi agravată chiar și în cazul creșterilor potențiale ale prețurilor.

Prin urmare, mulți experți sunt de acord că, în paralel cu introducerea măsurilor de carantină, guvernul Republicii Moldova ar trebui să înăsprească, de asemenea, controlul asupra calității și asupra formării prețurilor pentru produsele alimentare.

MĂSURILE DE CARANTINĂ ÎN MOLDOVA AU PROVOCAT DIFICULTĂȚI ÎN ONORAREA UNOR CONTRACTE DE FURNIZARE DE MIEZ DE NUCĂ CĂTRE UNIUNEA EUROPEANĂ

Pe piața internă a Moldovei, câțiva comercianți mari au suspendat achiziționarea atât de miez de nucă, cât și de nuci în coajă.

Managementul unor companii comerciale importante susțin că au avut deja probleme cu punerea în aplicare a contractelor încheiate anterior, pentru furnizarea de miez de nucă către Uniunea Europeană. Vorbim, la modul concret, despre restricții de carantină la tranzitul mărfurilor prin Ungaria.

Operatorii pieței nucului din Moldova remarcă faptul că companiile exportatoare de nuci sunt destul de clar divizate în ceea ce privește geografia de livrare a mărfii: unele au în principal contracte cu cumpărători din Germania și alte țări din Europa de Nord, pe când alții se ocupă în special de parteneri din Italia și Franța. Ultima

categorie se confruntă cu dificultăți în materie de transport și logistică. În același timp, prețurile la produsele de export nu se modifică (deși nu există propuneri pentru încheierea de noi contracte pentru furnizarea nucilor de anul trecut).

Pe piața internă a Moldovei, cel puțin unii comercianți mari au suspendat achiziționarea atât a nucilor

în coajă, cât și a miezului de nuc. Doar câțiva continuă să achiziționeze nuci de înaltă calitate (jumătăți ușoare) la un preț care să nu depășească 100 lei / kg (5,7 USD / kg). În același timp, cererea de produse interne este mică, deoarece pe piața internă au apărut oferte de nucă din Ucraina, la un preț mai mic decât prețul curent.

COMERCIANȚII MOLDOVENI ÎNCEARCĂ SĂ MENTINĂ UN RITM RIDICAT AL EXPORTULUI DE MERE

Comercianții speră că, în ultima decadă a lunii martie, pe măsură ce restricțiile privind importurile de produse alimentare în Federația Rusă vor fi relaxate, nu va fi redusă furnizarea de mere moldovenești pe piața rusă.

Din a treia săptămână a lunii martie, după cum a arătat monitorizarea East-Fruit, în Moldova prețurile cu ridicata pentru mere au scăzut semnificativ, în intervalul 10-20%. În termeni absoluți, au scăzut cu 1-3 lei / kg - la 10-13 lei / kg (0,65-0,85 USD / kg). Comercianții au încercat să compenseze pierderile de preț prin creșterea volumului livrărilor de export pe principala piață de vânzare - în Federația Rusă. Nu toate au reușit. Pe fondul devalorizării rublei, unii parteneri ruși ai furnizorilor de fructe din Moldova i-au informat cu privire la suspendarea cumpărăturilor. Cu toate acestea, membrii asociațiilor producătorilor agricoli din Moldova afirmă că „în martie, este încă posibilă menținerea ratei anterioare ridicate de export de fructe”.

Mai mult, comercianții speră că în ultimele zece zile ale lunii martie, deoarece restricțiile la importurile de produse alimentare esențiale din Federația Rusă sunt reduse, furnizarea de mere moldovenești pe piața rusă nu va fi redusă. De asemenea, ei speră la o creștere a livrărilor de mere la export către Uniunea Europeană (în speci-

al către România vecină), din cauza scăderii stocurilor de produse europene și a cererii mari, generată de carantină, pentru produse alimentare. Anumite preocupări ale producătorilor și comercianților agricoli din Moldova, în contextul exportului de mere, sunt generate de anumite dificultăți ce țin de transport și logistică. Presa locală a raportat că mai multe camioane din Moldova au fost blocate la granițele Austriei, Ungariei și Slovaciei.

Cu toate acestea, așa cum a raportat anterior EastFruit, conform estimărilor experților, la începutul lunii martie a acestui an, aproximativ 100 de mii de tone de mere au rămas în frigiderele întreprinderilor agricole și ale comercianților din Moldova. Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe Moldova Fruct consideră că cel puțin două treimi din sto-

curile de produse rămase în acest moment sunt fructe de „calitate medie a exportului”. Toate eforturile posibile vor fi făcute pentru a se asigura că acest produs este vândut pe piața proaspătă. Totuși, opțiunea furnizării în masă a merelor de la frigidere pentru prelucrare nu este exclusă în totalitate, dar este considerată extrem de nedorită datorită diferenței prea mari între prețul curent pentru merele de desert și prețul posibil, pentru luna aprilie, pentru merele tehnice de la frigidere.

Liderii marilor întreprinderi de producție de concentrat de mere din Moldova au sugerat că prețul acestei materii prime - dacă apare într-o cantitate suficientă pentru lansarea primelor linii de producție - este puțin probabil să fie mai mare de 1,5-2,0 lei / kg (0,09-0 USD, 13 / kg).

PREȚURILE SĂPTĂMÂNIALE ANGRO LA PRODUȚIA HORTICOLĂ

(26.03.2020)

Denumirea produsului	Prețurile producătorului, MDL/KG		
	minim	maxim	mediu
FRUCTE ȘI POMUȘOARE			
Mere Golden Delicious	8.00	10.00	9.00
Mere Idared	8.00	9.00	8.00
Mere Jonagold	9.00	10.00	9.50
Mere Reinette Simirenko	7.00	8.00	7.50
Mere Gala	9.00	10.00	10.00
Mere Grany Smith	10.00	11.00	10.00
Mere Fuji	11.00	12.00	11.00
Mere timpurii	-	-	-
Mere, alte soiuri	8.00	10.00	9.00
Pere Conference	-	-	-
Alte soiuri de pere	17.00	17.00	17.00
Struguri de masă (albi)	-	-	-
Struguri de masă (roșii)	30.00	30.00	30.00
Struguri negri	-	-	-
Struguri Moldova	-	-	-
Struguri Kismis	-	-	-
Caise	-	-	-
Prune	-	-	-
Piersici	-	-	-
Portocale	17.00	18.00	17.00
Mandarine	17.00	22.00	19.00
Banane (galbene)	19.00	20.00	19.00
Zmeură	-	-	-
Căpșune	-	-	-
Afine (calitate superioară)	-	-	-
Afine (clasa I)	-	-	-
Mure	-	-	-
Coacăză (neagră)	-	-	-
Coacăză (roșie)	-	-	-
Cireșe (diametrul peste 26 mm)	-	-	-
Cireșe (diametrul până la 26 mm)	-	-	-
Vișine	-	-	-
Pepene verde (harbuz)	-	-	-
Pepene galben (zemos)	-	-	-
LEGUME			
Cartofi (recolta anului curent)	-	-	-
Cartofi (recolta anului trecut)	6.00	7.00	6.50
Morcovi (recolta anului curent)	-	-	-
Morcovi (recolta anului trecut)	6.00	7.00	6.00
Ceapă galbenă (recolta anului curent)	-	-	-
Ceapă galbenă (recolta anului trecut)	6.00	7.00	6.50
Tomate de seră (roșii, rotunde)	18.00	21.00	20.00
Tomate de seră (roze)	-	-	-
Tomate de seră (roșii, cărnoase)	-	-	-
Tomate de seră (soi Cherry)	30.00	32.00	30.00
Castraveți de seră (scurți, netezi)	-	-	-
Castraveți de seră (scurți, cu suprafața zgrunțuroasă)	28.00	30.00	28.00
Castraveți de seră (lungi, netezi)	40.00	40.00	40.00
Ardei dulci de seră (roșii)	35.00	45.00	35.00
Ardei dulci de seră (verzi)	-	-	-
Ardei dulci de seră (galbeni)	35.00	40.00	35.00
VERDEȚURI			
Pătrunjel	28.00	30.00	28.00
Mărar	30.00	30.00	30.00
Coriandru	100.00	100.00	100.00
Busuioc	250.00	270.00	260.00
NUCI ȘI FRUCTE DESHIDRATATE			
Miez de nuci	80.00	90.00	85.00
Nuci (cu coajă)	20.00	25.00	23.00
Miez de alune	100.00	130.00	110.00
Alune (cu coajă)	40.00	45.00	40.00
Miez de migdale	140.00	160.00	150.00
Migdale (cu coajă)	-	-	-
Caise deshidratate	-	-	-

ROMÂNIA: PERSOANELE FIZICE ȘI JURIDICE ÎȘI VOR PUTEA AMÂNA RATELE LA BĂNCI PENTRU 9 LUNI

Guvernul va adopta joi o ordonanță de urgență care va permite amânarea plății ratelor pe o perioadă de nouă luni, atât pentru persoanele fizice cât și pentru cele juridice, a declarat, miercuri, Florin Cițu, ministrul Finanțelor Publice, la Realitatea Plus. Ministrul a mai afirmat că amânarea se aplică pentru toate tipurile de credite și pentru întreg sistemul bancar.

Clienții trebuie să solicite băncilor amânarea prin telefon care trebuie să confirme ulterior cererea via e-mail. Cițu a mai precizat că dobânzile nu se cumulează, astfel

încât să fie evitată posibilitatea ca după cele nouă luni debitorii să fie obligați să plătească imediat mai multe rate. Marți seară, Florin Cițu a anunțat că o soluție este 90% agreată cu băncile și BNR, ultimele detalii fiind în lucru.

La acel moment, ministrul vorbea despre o amânare la plată mai mică, „mai aproape de șase luni decât de trei luni”. Așa cum am anunțat, pregătim o soluție pentru ratele românilor. Astăzi (marți - n.red.) a venit decizia Asociației Europene a Băncilor care permite acest lucru. Este un prim pas, dar care era important pentru a veni cu o soluție pentru tot sistemul bancar,

pentru toți clienții, o soluție pe care o vom adopta joi în ședința de Guvern, prin ordonanță.

Detaliile tehnice încă se pun la punct, dar o soluție care va merge este amânarea ratelor pe o perioadă mai mare de starea de urgență. Eu vă spun că aici va fi implicat și statul, dar nu vom discrimina. Cei care vor cere vor avea acces la această facilitate. Exact cât va fi durata de amânare și care vor fi condițiile vom pune în ordonanța de urgență. A trebuit să lucrăm la soluția tehnică ca să cuprindă pe toată lumea această soluție”, a afirmat marți seară Florin Cițu, ministrul Finanțelor Publice, la Digi24.

AJUTOARE DE STAT DE 100 DE MII DE EURO PENTRU FERMIERII ROMÂNI AFECTAȚI DE COVID-19

Răspândirea noului coronavirus COVID-19 a determinat oficialii Uniunii Europene să găsească anumite soluții, inclusiv pentru sectorul agricol. În acest sens, Comisarul pentru Agricultură, Janusz Wojciechowski, a anunțat faptul că oferă fermierilor europeni și implicit și fermierilor români, ajutoare de stat de până la 100 de mii de euro plus ajutoare de minimis în valoare de 20 de mii de euro, după cum afirmă europarlamentarul român Daniel Buda pe pagina sa de Facebook.

„În calitate de vicepreședinte al Comisiei de Agricultură și Dezvoltare Rurală din Parlamentul European, apreciez această decizie ca fiind mai mult decât necesară. În același timp, statele membre trebuie să găsească părghii pentru ca sectorul agricol să își păstreze capacitatea de a furniza hrana la prețuri accesibile. În aceste vremuri dificile, când fiecare dintre noi trebuie să reducă la mini-

mum contactul social, este foarte important ca fermierii să fie încrezători în capacitatea Guvernului, că este aproape de sectorul economic. România în mod cert are capacitatea de a produce alimente necesare pentru a-și hrăni populația dar, în același timp, populația trebuie să se orienteze să consume produse românești ceea ce, în mod direct, înseamnă un sprijin acordat sectorului agricol din România. În calitate de europarlamentar, îi asigur pe fermierii din România și din Uniunea Europeană că Parlamentul European, Comisia Europeană și Guvernul României, au părghiiile și mecanismele necesare de a preveni o criză alimentară”, a menționat Daniel Buda.

Amintim că, Comisia Europeană a adoptat la data de 20 martie curent, un cadru temporar pentru a permite statelor membre să utilizeze toată flexibilitatea prevăzută de normele privind ajutoarele de stat pentru a sprijini economia în contextul epidemiei de COVID-19.

DRAMA PRODUCĂTORILOR DE CĂPȘUNI DIN EUROPA: FRUCTELE ZAC ÎN CÂMPURI ȘI PE RAFTURILE MAGAZINELOR

Consumatorii aleg produse mai puțin perisabile, iar acest lucru afectează vânzările fructelor moi, în special cererea pentru căpșuni.

Potrivit Fruitnet.com, criza provocată de coronavirus a stimulat mărirea cererii pentru anumite categorii de produse alimentare,

dar se pare că are un impact teribil asupra producătorilor europeni de căpșuni, deoarece consumatorii sunt orientați spre produse mai puțin perisabile.

În consecință, producătorii raportează o scădere dramatică a cererii, care apare în cel mai rău moment posibil – sezonul de vârf a campaniei de recoltare a căpșunilor, în mare parte, în regiunea mediteraneană.

„Este un dezastru. Prețurile scad în continuare. Se pare că a existat o scădere a consumului, deoarece, în acest moment dificil, familiile nu văd căpșunile drept esențiale și preferă să cumpere citrice, mere, pere și kiwi”, a declarat Bruno Barcella, directorul Salvi Milano.

Potrivit lui, situația a devenit și mai gravă datorită creșterii substanțiale a cantității de fructe.

„Principalele zone de producție din sudul Italiei au intrat în perioada recoltelor sporite, dar și Spania și Grecia au avut recolte bune. Drept rezultat, avem comerțul pe jumătate

distrus pe toate piețele europene, fără excepție”.

Se pare că și în regiunea spaniolă Huelva, producătorii de căpșuni se străduiesc să facă față unei scăderi grave a cererii.

Situația a fost agravată de închiderea frontierei Spaniei cu Maroc, împiedicând ca aproximativ două treimi din lucrătorii sezonieri să intre în țară în perioada campaniei de recoltare.

„Vom urmări când se vor deschide frontierele. Această schimbare a avut loc într-o perioadă foarte dificilă, când multe fructe se coc. Recoltarea căpșunilor este în perioada de vârf, iar afinele, zmeura și murele sunt următoarele care vor trebui recoltate”, a explicat Rafael Domínguez, manager Freshuelva.

În Grecia situația este critică. În sudul Cretei, primarul orașului Gortyn – Lefteris Kokolakis a declarat că un număr mare de producători sezonieri, inclusiv cultivatorii de căpșuni, au suferit „daune economice enorme” ca urmare a măsurilor de urgență luate pentru a limita răspândirea coronavirusului.

„Pe lângă dificultățile și constrângerile cu care se confruntă zilnic producătorii în încercarea de a produce și comercializa recolta, vânzările de căpșuni aproape că au dispărut în ultimele săptămâni, întrucât căpșunile sunt produse foarte perisabile, iar consumatorii nu le pot păstra mai multe zile”.

Astfel, cantități enorme de căpșuni se strică în casele sau pe rafturi în fiecare zi, afectând veniturile familiilor producătoare.

SERVICIILE OFERITE DE REȚEAUA FEDERAȚIEI AGRICULTORILOR DIN MOLDOVA

DEZVOLTAREA AFACERILOR

- Elaborarea planurilor de afaceri
- Asistență la elaborarea pachetului de documente pentru accesarea finanțărilor
- Asistență la efectuarea studiilor de fezabilitate a investițiilor și identificarea furnizorilor de echipamente
- Asistență la pregătirea aplicațiilor pentru accesarea subvențiilor
- Organizarea seminarelor de consultanță și formare a producătorilor agricoli în cadrul Măsurii 5 din Regulamentul de subvenționare
- Organizarea vizitelor și misiunilor de afaceri

DEZVOLTAREA COOPERATIVELOR

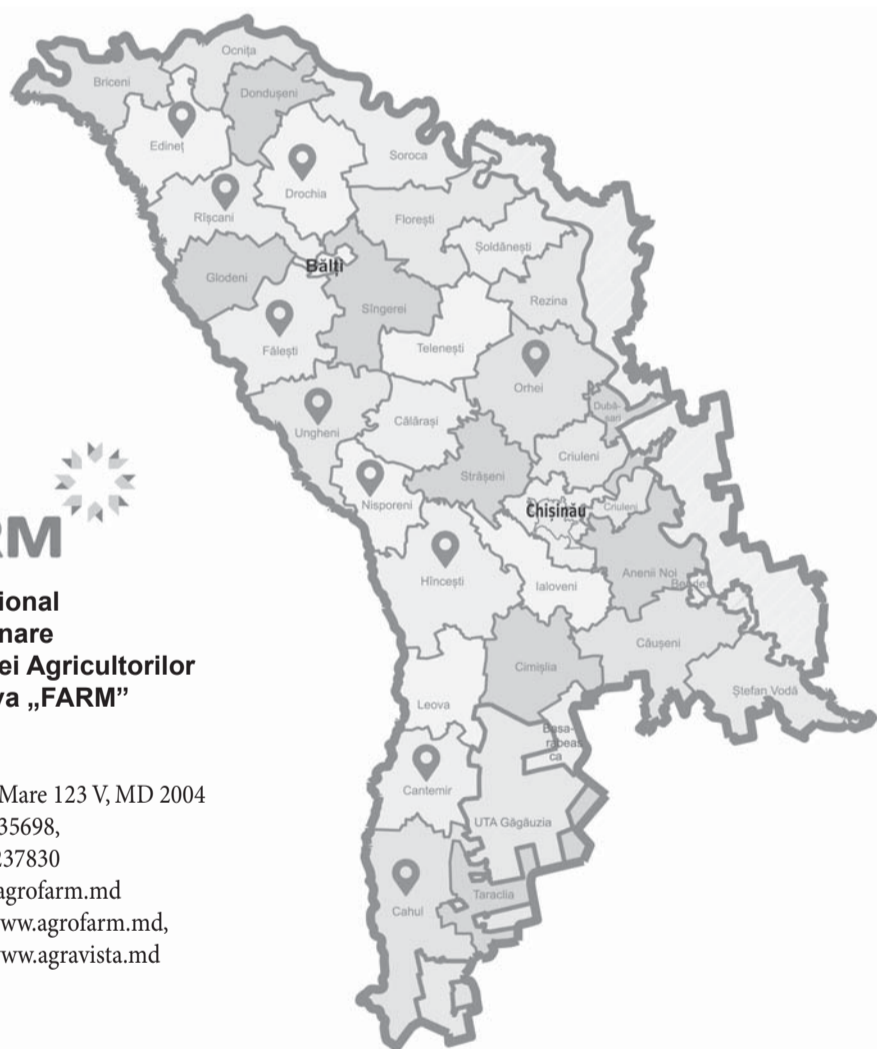
- Asistență la crearea și dezvoltarea cooperativelor de marketing
- Asistență la crearea și dezvoltarea asociațiilor profesionale pe produs
- Instruiri în dezvoltarea afacerilor și cooperativelor de marketing

SERVICII DE MARKETING

- Servicii de intermediere a producției agricole
- Oferirea informației despre prețuri și piețe
- Promovarea cererilor și ofertelor comerciale
- Elaborarea studiilor și a cercetărilor de piață

Pentru informații suplimentare apelați oficiul național și organizațiile regionale ale Federației Agricultorilor din Moldova

Organizațiile Regionale ale Federației Agricultorilor din Moldova

FARM

Oficiul Național
 de Coordonare
 al Federației Agricultorilor
 din Moldova „FARM”

Or. Chișinău,
 Bd. Ștefan cel Mare 123 V, MD 2004
 Tel: +373 22 235698,
 Fax: +373 22 237830
 Email: farm@agrofarm.md
 Pagina web: www.agrofarm.md,
 www.agravista.md

CANTEMIR

AO „Fermer- AGROinform”
 Str. Trandafirilor 2, et. IV, of. 408
 Tel: 0 273 2 28 53
 cantemir@agrofarm.md

CAHUL

AO „Centrul de Business din Cahul”
 Piața Independenței, 6, of. 105; MD
 Tel: 0 299 2 14 13
 cahul@agrofarm.md

NISPORENI

OO „Nis-AGROinform”
 Str. Suveranității, 2, et.3, of. 307
 Tel: 0 246 2 38 57
 nisporeni@agrofarm.md

DROCHIA

AO „AGRO-CONS”,
 Bd. Independenței, 48
 Tel: 0 252 2 70 32
 drochia@agrofarm.md

EDINEȚ

A.O. „AGROinform”
 Șos. Bucovinei, 37
 Tel: 0 246 2 43 84
 edinet@agrofarm.md

FĂLEȘTI

AO „CUTEZĂTORUL”
 Str. Ștefan cel Mare, 50, et.1, of. 126
 Tel: 0 259 2 29 51
 falesti@agrofarm.md

HÂNCEȘTI

AO „Centrul de Extensiune în Agricultură”
 Str. Mihalcea Hâncu, 123, et. 4, bir. 62
 Tel: 0 269 2 34 08
 hincesti@agrofarm.md

ORHEI

AO „ORHCONSINFO”
 str. Vasile Mahu, 141
 Tel: 0 235 24 955
 orhei@agrofarm.md

RÂȘCANI

AO „Asociația Femeilor de Afaceri
 din Sectorul Rural”
 Str. Independenței 44, of. 12
 Tel: 0 256 2 45 84
 riscani@agrofarm.md

UNGHENI

AO „Centrul Pentru Inițiativă Privată”
 Str. Națională, 7, bir.507,
 Tel: 0 236 2 34 55
 ungheni@agrofarm.md

SOROCA

„Teragronord”
 str. Ștefan cel Mare 27a/5
 Tel: 069021249
 teragronord@gmail.com
 soroca@agrofarm.md

TRANSNISTRIA

AO „Vitality”
 Tiraspol, str. Yunoști 48 of. 10, MD 3300
 068822395
 tiraspol@agrofarm.md
 ongvitality@gmail.com
 viacheslav.bezhenar@gmail.com

În paginile ziarului **Agravista** PUTEȚI PLASA ANUNȚURILE Dvs comerciale.

DORIȚI SĂ **VINDEȚI** SAU SĂ **PROCURAȚI** MATERIAL SĂDITOR, INPUTURI, TEHNICĂ SAU PRODUCȚIE AGRICOLĂ?

Doriți ca despre oferta Dvs să știe cât mai mulți fermieri, producători agricoli,

PERSOANE CU ADEVĂRAT INTERESATE DE DOMENIU?

Ziarul **Agravista** Vă pune la dispoziție **SPAȚIU PENTRU PROMOVARE.**

PUBLICUL DVS ȚINTĂ SUNT TOCMAI CITITORII NOȘTRI!

Nu ezitați să ne contactați la adresa redacției:

Mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 123 „V”
 Tel: (022)23 56 98; (+373)6 888 22 11 Fax: (022) 23 78 30;
 Sau la adresa de e-mail: ebalan@agrofarm.md

* **PROMOȚIE!** Anunțurile de mică publicitate
 pentru membrii Federației Agricultorilor din Moldova
 se plasează gratuit

FACEȚI UN PAS ÎNAINTE, PROMOVAȚI-VĂ AFACEREA!

**ABONAREA
2019**

DORIȚI SĂ ÎNCEPEȚI O AFACERE

ȘI NU ȘTIȚI ÎN CE DOMENIU SĂ INVESTIȚI?

Abonați-Vă la ziarul

ZIARUL PENTRU ȘI DESPRE
AGRICULTORI

Agravista

INDEX DE ABONARE: PM 21948
AGROMEDIAINFORM

Agravista* este publicația periodică care apare de două ori pe lună cu un tiraj de peste 3500 de exemplare. Ziarul este unul de profil agricol iar abonații Agravista sunt agricultorii, persoanele interesate de domeniu, autoritățile publice locale și naționale.

**TOATE ACESTEA LA UN PREȚ
REZONABIL DE NUMAI**

154 de lei

PENTRU UN ABONAMENT

ANUAL

Tematica materialelor o constituie problemele și realizările agriculturii din țara noastră, dar și de peste hotare.

ÎN FIECARE NUMĂR GĂSIȚI:

- ✓ *interviuri cu persoane de decizie,*
- ✓ *știri de actualitate,*
- ✓ *reportaje de la evenimente relevante pentru agricultori,*
- ✓ *istorii de succes,*
- ✓ *explicarea legislației în domeniu,*
- ✓ *anunțuri despre dezvoltare, finanțare și școlarizare pentru agricultori.*

PREȚURI DE ABONARE (lei)

1 lună	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni*
14	42	84	126	154

* august vacanță

ABONAMENTE LA ZIARUL NOSTRU POT FI PERFECTATE ÎN TOATE OFICIILE POȘTALE

